

DE danske
STIERNE

AUGUST 1978
127. årgang, Nummer 8

Det øverste Præsidentskab: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney.

De tolv Råd: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, Delbert L. Stapley, LeGrand Richards, Howard W. Hunter, Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight.

Rådgivende komité: Gordon B. Hickley, Marvin J. Ashton, L. Tom Perry, Marion D. Hanks, James A. Cullimore, Robert D. Hales. **Redaktør af kirken magasiner:** Dean L. Larsen.

International Magazines redaktion: Larry A. Hiller, Carol Larsen, Roger Gylling.

Den danske Stjernes redaktion: Jørgen Ljungstrøm, Translations Services, Vodroffsvej 7, DK-1900 København V.

Korrespondenter: Københavns Stav: —. Den danske Mission: —.

Inholdsfortegnelse

Oplær et barn. <i>Spencer W. Kimball</i>	1
Primary's 100 år. <i>Susan Omen og Carol Madsen</i>	7
Grundlag for fremtiden. <i>Naomi M. Shumway</i>	14
En smuk og yndig Morgen. <i>Jeane W. Chipman</i>	17
Brigham Young.	22
Verdensomspændende vækst for Kirkens undannelsesprogram. <i>Joe J. Christensen</i>	28
Vågn Op til Livet.	32

Børnestjernen

Tro i Capetown.	1
Børnenes Ven.	2
Nabo Venskabs Klubben. <i>Mary S. Divers</i>	6
Dåb er en familiebegivenhed. <i>Alice Stratton</i>	9
Påklædningsdukke.	12

Abonnement:

Tegnes gennem wards/grensrepræsentanten: 12 numre dkr. 48.00.

Nævnte priser er incl. moms og porto.

Betaling over gire 3120988 til Distributions Centret, Smedevangen 9, 3540 Lyngø.

United States and Canada: \$ 8.00 (surface mail).

© 1978 by the Corporation of the President of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

**Budskab fra Det
øverste Præsidentskab**

OPLÆR ET BARN

Ved præsident Spencer W. Kimball

Når vi dette år fejrer hundredåret for oprettelsen af primary, bliver vi mere og mere klar over, at børn rundt omkring i verden virkelig har brug for primary. De må, mens de endnu er unge, lære at efterleve evangeliets principper og at opelske vidnesbyrd om, at Jesus er Frelseren, vor himmelske Faders Søn. Hvordan kan vi bedre belære disse børn end ved selv at følge Frelserens eksempel? Han elskede dem; han tog dem i sine arme og velsignede dem. Børn i dag har brug for at blive belært, sådan som Frelseren belærte - med kærlighed, forståelse, hengivenhed og tålmodighed. Ingen anstrengelse er for stor; intet arbejde mere værd. Vi må bringe primarys velsignelser ind i ethvert barns tilværelse.

I begyndelsen skabte Herren mand og kvinde og instruerede dem om at forme sig og opfylde jorden. Han gav dem besked på at sørge for deres børn og belære dem i retskaffenhed.

Vor himmelske Fader lagde ansvaret på forældrene med hensyn til at sikre, at deres børn ernæres godt, plejes og klædes, opdrages og oplæres godt. De fleste forældre beskytter deres børn med tag over hovedet - de passer og plejer dem, når de er syge, sørger for deres tøj, sikkerhed og velvære, og de giver dem næring til deres sundhed og vækst. Men hvad gør de for deres sjæl?

En kold vinterdag sendes de fleste børn afsted til skole, godt og varmt klædt. Sålerne på deres sko er tykke, og mange har endda støvler på. De har tykke

frakker på, tørklæde om halsen og vanter på hænderne - altsammen for at beskytte dem mod det kolde vejr. Men er disse børn beskyttede mod andre unges fejlagtige ideologier og dagens almindelige fristelser?

Frømand bærer en svær gummidragt til beskyttelse mod vandets kulde, men er børn beskyttede af bønner og familieenhed og åndelig oplæring som værn mod den åndelige kulde i den mørke verden, hvori de spiser og drikker og sover og leger?

Arbejdere, hvis gerning foregår uden-dørs, er beskyttet mod vejrliget af passende arbejdstøj, men hvor ofte er børn fuldtud beskyttede af en tilværelse, der består af familiehengivenhed, familiekærlighed og respekt, familieforståelse, forsvarlig opdragelse og disciplinering?

Når børnene er i skole eller leger med deres venner, kan forældrene ikke være helt sikre på, hvad børnene lærer. Men hvis forældrene hver aften tager tid til derhjemme at forklare det evangeliske program for deres børn, vil det kunne modvirke det negative, som de måske er blevet belært om i løbet af dagen.

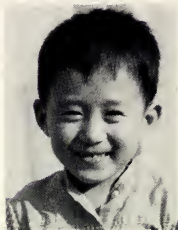
Se, det vidste Herren . . . det er derfor, han har åbenbaret for os, at vi bør holde familiehjemmeaften hver mandag aften eller en anden aften, som det passer os bedst. Jeg gad vide, hvordan denne verden ville se ud, hvis enhver far og mor samlede deres børn omkring sig mindst én gang om ugen og forklarede dem evangeliet og bar brændende vidnesbyrd for dem. Hvordan kunne umoralitet fortsætte, utroskab splitte familier og lovovertrædelser florere? Skilsmisseantallet ville reduceres, og skilsmissemomstole ville være overflødige.

„Og I vil ikke tilstede, at jeres børn går sultne eller nøgne, ej heller vil I tilstede, at de overtræder Guds love og strides og kives indbyrdes og tjener djævelen, som

er syndens herre, og som er den onde ånd, som vore fædre har talt om, han, som er en fjende af al retfærdighed.

Men I vil lære dem at vandre på sandhedens og dydens veje; I vil lære dem at elske og tjene hinanden.’ (Mosiah 4:14-15)

Forældre kan udvikle respekt for andres ejendom og rettigheder, hos deres opvoksende børn, gennem eksempel og belæring. Forældre, der kræver, at deres børn undskylder og bringer det tilbage, som de har taget, slået i stykker eller ødelagt - måske endda i dobbelt eller tredobbelt antal eller værdi - de vil få børn, der bliver respektable borgere og bringer deres forældre ære. Forældre, der selv respekterer lov og orden og retter sig efter alle regler, kan gennem deres eksempel og ved deres udtryk for

godkendelse eller mishag, disciplinere og beskytte deres børn mod uorden og oprør. Selvdisciplin erstatter den ydre disciplin, efterhånden som der udvikles gode vaner. Når man er lydige mod sine egne sunde principper, er det langt vigtigere og mere tilfredsstillende end at adlyde andres.

Vi ser ofte mennesker, der er i stand til at styre en verden, men som ikke kan styre deres eget hus, deres egne børns urolige sind eller deres egne lyster. Er det muligt, at den chokerende mangel på pietetsfølelse hos mange af den opvoksende generation kan spores tilbage til deres forældres manglende ærbødighed over for det hellige? Kan børn forventes at blive åndelige og religiøse og have pietetsfølelse, hvis deres forældre ikke selv håndhæver sådanne interesser?

Når forældre læser aviser og blade og ser, hvad verden prøver at lære deres børn, skulle man tro de blev endnu mere opsatte på, at deres børn ikke blev påvirket af sådan synd og fejlslag. Forældre bør som modvægt mobilisere et hjemmeliv, en disciplinering og en optræning, der vil neutralisere det onde, der udføres i verden. Eftersom børnene lærer om det grimme i verden, må de også lære om det gode i verden og den rette reaktion og den rette indstilling. Hvis forældre er klare over, at mange børn aldrig nyder godt af familiebønner, en åndelig indstilling og en fornuftig opdragelse, bør sådanne forældre fordooble deres energi og deres indsats for at deres egne børn kan få en god og sund oplæring.

Profeten Lehi, der var stærkt bekymret for sine efterkommere, sagde: 'Men se, mine sønner og døtre, jeg kan ikke gå i graven, medmindre jeg efterlader jer en velsignelse; thi se, jeg ved, at dersom I bliver belært om den vej, I skal vandre på, vil I ikke forlade den.' (2 Nephi 4:5) Lehi gik videre og sagde: 'Om I derfor er

forbandede, se, da efterlader jeg jer min velsignelse, så at forbandelsen kan blive hævet og komme over jeres forældres hoveder.' (2 Nephi 4:6.) Er vi som forældre parate til at påtage os straffen og ansvaret for det, som vore børn unnlader at gøre?

Mormons Bog begynder med ordene: 'Jeg, Nephi, er født af retskafne forældre og blev derfor undervist i al min faders lærdom; og jeg har set megen kummer i min tid, men alligevel har Herren velsignet mig meget alle mine dage; ja, jeg har fået stor kundskab om Guds godhed og hemmeligheder, hvorfor jeg skriver en beretning om, hvad jeg har udført i mine dage.' (1 Nephi 1:1) Alle sine dage havde Nephi været under sine forældres formynderskab og havde fået en god behandling af dem.

Vi lægger også mærke til, at Enos, som skrev en lille del af Mormons Bog, sagde: 'Se, jeg Enos, ved, at min fader var en retfærdig mand, thi han underviste mig i sit sprog og i Herrens tugt og formaning; og velsignet være min Guds navn derfor.' (Enos 1) Enos havde uden tvivl sine egne problemer, men han gik igang med at løse dem og gav sin far æren for den gode opdragelse, han havde fået.

På den anden side fordømmer skrifterne fædre og mødre, når de unnlader at gøre deres pligt. Højpræsten Eli blev kritiseret for sine sønners alvorlige synder. Herren hviskede gennem Samuel: 'Jeg vil lade alt, hvad jeg har talet om Elis slægt, opfyldes på ham, alt fra først til sidst . . . fordi han vidste, at hans sønner ringeagtede Gud, og dog ikke talte dem alvorligt til.' (1. Samuel 3:12-13.)

I vor tid har Herren sagt: 'Jeg, Herren, er ikke helt tilfreds med Zions indbyggere, thi der findes lediggængere blandt dem, og deres børn vokser op i ugudelighed.' (L&P 68:31)

Vi får ikke børn bare for at kildre vor

forfængelighed. Vi bringer børn ind i verden for at de kan blive konger og dronninger, præster og præstinder for vor Herre.

Til Frederick G. Williams sagde Herren: 'Du er ikke desto mindre under fordømmelse.

Du har ikke lært dine børn lys og sandhed efter befalingerne . . . og den onde har endnu magt over dig, og dette er årsagen til din sorg.

. . . Om du vil hjælpes, må du sætte dit hus i orden, thi der findes meget, som ikke er rigtigt i dit hus.' (L&P. 93:41-43.)
Henvendt til Sidney Rigdon anklagede Herren: 'Sandelig, jeg siger til min tjener Sidney Rigdon, at han ikke i alle forhold har efterkommet befalingerne angående børnene. Derfor, sæt først dit eget hus i orden.' (L&P. 93:44.)

Og så sagde Herren: 'Hvad jeg siger til én, siger jeg til alle. Bed altid, at den onde ikke skal få magt over jer og flytte jer bort fra jeres plads.' (L&P. 93:49.)
Hvor trist, hvis Herren skulle anklage enhver af os forældre for at have undladt at oplære vore børn. Det er virkelig et mægtigt ansvar, der hviler på et par, når de bringer børn ind i verden. Ikke bare føde, klæder og husly kræves af dem, men kærlig og venlig opdragelse, belæring og oplæring.

Naturligvis findes der nogle få ulydige sjæle uden hensyn til oplæring og belæring, men det store flertal af børn reagerer positivt over for en sådan forældrevejledning. Skrifterne siger: 'Væn drengen til den vej, han skal følge, da viger han ikke derfra, selv gammel.' (Ordspr. 22:6.) Og skulle han komme på afveje, vil han sandsynligvis vende tilbage, hvis han er blevet opdraget rigtigt.
Hvis Israels fædre og mødre havde opfyldt deres pligter over for deres børn, ville så de palæstinensiske skove være forsvundet, deres høje udjævnede? Ville deres magt være brudt, deres himmel

gjort af jern, deres jord som kobber? Ville hungersnød have ramt landet? Ville mødre have fortæret deres egne børn? Ville folket påny være bragt i fangenskab? (Se 3. Mosebog 26:14-46.)
Hvis enhver far i Babylon, hjulpet af moderen, havde belært og opdraget deres småbørn efter Herrens belæringer og formaninger, ville den store by så være blevet dækket med sand og dens korruption blevet begravet i jorden, dens kilder udtørret, dens templer omstyrtet? Ville drikkegilder have gjort dem upåvirkelige over for faren? Ville palmer og piletræer være visnede, og ville lande være lagt tørre og øde? Ville Babylon være blevet til spot og spé, og ville ulven og sjakalen, uflen og de sørgelige skabninger blive dens eneste indbyggere, og hyrden og araberens undgå det spøgelsesagtige sted?

Havde enhver far i det gamle Rom lært sine sønner retskaffenhed i stedet for krig, og enhver mor skabt et hjem for sine børn; havde alle forældre samlet deres børn om sig i deres hjem i stedet for i cirkus og de offentlige badeanstalter; havde de lært deres børn dyd og ære og pålidelighed og renhed - ville det Rom så endnu være en stormagt? Det var sandelig ikke barbarerne fra nord, men de frygtelige moralundergravende kræfter indefra, der tilintetgjorde det gamle romerske verdensrige.

Havde den gamle verdens forældre fra Adam og ned gennem tiderne udført deres hjemmelærerarbejde, holdt deres familiehjemmeaftener, bevaret samhørigheden i hjemmet og det gode familieliv, som det blev indstiftet af Herren, ville der så have været en syndflod, et Babelstårn, et Sodoma og Gomorra? Ville Samarias gader nogen sinde være pløjet op eller Jerusalems mure være jævnet med jorden?

I vor tid har Herren gentaget sin grundlæggende befaling til dem, som vil bringe

børn til verden, da han sagde: 'Og atter. Om forældre i Zion eller i nogle af dens organiserede stave har børn, og de ikke underviser dem . . . skal synden hvile på forældrenes hoved. (Det er en frygtelig tanke!)

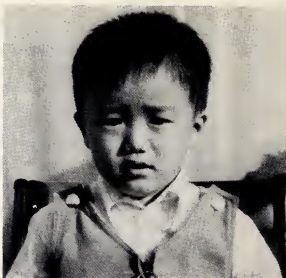
Thi dette skal være en lov for Zions indbyggere . . . De skal også lære deres børn at bede og at vandre retskaffent for Herren.' (L&P. 68:25-26, 28.)

Der er to måder at sprede lys . . . at være lyset eller at være det spejl, der afspejler det. Forældre kan være begge dele. Et barn vil bringe meget af det, det ser i sin families dagligdag ind i sit eget liv. Hvis det ser sine forældre drage til templet regelmæssigt, vil det begynde at planlægge sit eget tempelliv. Hvis det lærer at bede for missionærerne, vil dets hjerte og sind blive ledet hen mod missionærprogrammet, og det vil fra sin tidligste ungdom planlægge at spare op til og berede sig til en missionskaldelse.

Hjemmelivet, hjemmelærerarbejdet, forældremæssig vejledning, faderen som leder . . . det er universalmidlet for verdens sygdomme, en løsning på problemer. Forældre bør derfor ikke overlade opdragelsen og oplæringen af børn til skolelærere, til primary, hjælpeforeningen, søndagsskolen eller GUF. Forældrene må påtage sig dette store ansvar, idet de benytter kirkens programmer som hjælp. Heri ligger den succes, som Herren ønsker skal opnås gennem familiehjemmeaftenen, som han har indstiftet.

Gud er vores Fader. Han elsker os. Han bruger megen energi på at oplære os, og vi bør følge hans eksempel og inderligt elske vore egne børn og opdrage dem i retskaffenhed. De forældre, som giver deres børn for megen frihed, vil fejle, og derfor må vi planlægge og organisere vort hjemmeliv og opdrage vore børn til at blive efterfølgere af Herren Jesus Kristus.

Primary ha et ansvar for at hjælpe med til at undervise kirkens børn i evangeliet. I denne opgave supplerer primary de instruktioner og den oplæring, som børnene modtager fra deres forældre. Primarys formål er at styrke børnene i et retskaffent levned og hjælpe dem til at træffe de rette afgørelser i tilværelsen, allerede fra de er små. Vi må energisk og hengivent støtte forældrenes anstrengelser for at opbygge primarybørnenes vidnesbyrd og tro.

Om forældre i Zion eller i nogle af dens organiserede stave har børn, og de ikke underviser dem i læren om omvendelse, tro på Kristus, den levende Guds Søn, og om dåb og den Helligånds gave gennem håndspåleggelse, når de er otte år gamle, skal synden hvile på forældrenes hoved. Thi dette skal være en lov for Zions indbyggere og i alle dets organiserede stave. Og når deres børn er otte år gamle, skal de døbes til deres synders forladelse og modtage håndspåleggelse. De skal også lære deres børn at bede og at vandre retskaffent for Herren.

(LÆRE OG PAGTER 68:25-28.)

Men jeg har befalet jer at opdrage jeres børn i lys og sandhed. Men sandelig siger jeg dig, min tjener Frederick, G. Williams, at du ikke desto mindre er under denne fordømmelse. Du har ikke lært dine børn lys og sandhed efter befalingerne, og den onde har endnu magt over dig, og dette er årsagen til din sorg. Og nu giver jeg dig den befaling, at om du vil hjælpes, må du sætte dit eget hus i orden, thi der findes meget, som ikke er rigtigt i dit hus. Sandelig, jeg siger til min tjener Sidney Rigdon, at han ikke i alle forhold har efterkommet befalingerne angående børnene. Derfor, sæt først dit eget hus i orden. Sandelig, siger jeg til min tjener Joseph Smith, eller med andre ord, jeg vil kalde jer venner; thi I er mine venner og skal få arv med mig. Jeg kaldte jer tjenere for verdens skyld, og I er deres tjenere for min skyld. Og nu, sandelig siger jeg til Joseph Smith: Du har ikke holdt befalingerne, og du må være strafskyldig for Herren. Din familie må omvende sig og afstå fra visse ting samt give alvorligere agt på dine ord. Ellers må de fjernes fra deres plads. Hvad jeg siger til en, siger jeg til alle.

(LÆRE OG PAGTER 93:40-49.)

PRIMARY'S 100 ÅR

af Susan Omen og Carol Madsen

De ventede på et tog, da det skete.

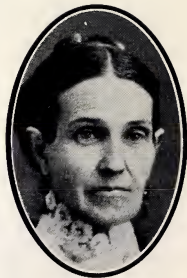
„De' var en gruppe hjælpeforeningsledere fra Farmington i Utah og nogle besøgende ledere fra Salt Lake City, og blandt dem Eliza R. Snow. Og „det' var en samtale, der blev kimen til primary i 1878.

Aurelia Spencer Rogers var værtinde for den ventende gruppe, og de få minutters ventetid gav hende en chance for at udtrykke sine bekymringer. Mange af drengene i nabolaget fik lov til at være ude sent om aftenen, og „der var bestemt nogle af de større blandt dem, der fortjente det uønskede tilnavn 'banditter'.

Fem af søster Rogers tolv børn var døde som små, og hendes omsorg for at belære de andre syv om de evangeliske principper, blev så stor at den kom til at omfatte ethvert barn, hun så vokse op uden de evangeliske princippers solide grundvold.

Men hun nøjedes ikke med at bekymre sig over det. I de sidste mange måneder havde hun tænkt over et forslag, som hun nu fremlagde for søster Snow. „Kunne vi ikke have en organisation for små drenge, hvor de kunne lære alt- hvad ddp er godt, og hvordan man skal opføre sig? Søster Snow var interesseret. Som præsiderende leder for hjælpeforeningen og Unge Pigers Gensidige Udannelsesforening indvilligede hun i at tale med præsident John Taylor om det.

Eliza skrev senere til Aurelias biskop, John W. Hess, som tidligere havde indkaldt til et møde med husmødre og instrueret dem i børneopdragelse. Som resultat bad han Aurelia præsidere over en organisation for børnene i Farmington. Hun begyndte at forestille sig, hvad der ville ske med Primary Mutual Improvement Association - forkortet til Primary Association - og blev klar over, at mens de små drenge havde brug for primary, så havde sangen i primary „brug for små pigers stemmer, lige så vel som for drengenes, hvis den skulle lyde, som den burde'.

Aurelia S. Rogers

Louie Bouton Felt
(1880-1925)

Kunne primary også tage sig af pigerne? Et brev fra søster Snow forsikrede hende: „Dit brevs ånd og indhold glæder mig meget. Jeg føler mig overbevist om, at Himmelmens inspiration leder dig, og at en storslået og meget vigtig bevægelse er blevet påbegyndt for Zions fremtid ... præsident John Taylor godkender det fuldtud.“

Det første møde var planlagt til den 25. august 1878. På biskop John Hess' forslag besøgte søster Rogers og hendes nyligt udpegede rådgivere hver eneste familie i wardet og skrev navnene ned på 115 drenge og 100 piger. De blev allesammen indbudt, og mange af dem kom, selv om ikke allesammen til tiden. Denne manglende orden og hvad søster Rogers kaldte „uforudsete vanskeligheder“ gjorde, at mødet „ikke blev en absolut succes“, hvilket var en trøsterig, historisk bemærkning til enhver, som har oplevet en „førstegangs“ fejltagelse. Men lige fra begyndelsen var organisationens formål tydelige, og søster Rogers lærte børnene passende opførsel både i primary og udenfor.

Primary's idé opfyldte helt klart et forsømt behov. Under Eliza R. Snows ledelse blev primary organiseret i mange områder i mange tilfælde som et projekt under hjælpeforeningen. Søster Snow, der dengang var midt i halvfjerdserne, var utrættelig, hun rejste overalt i landet for at vise børnene sit lille primitive fotografi af Joseph Smith, den profet, som de aldrig havde set, eller for at lade dem se hans ur.

Hun fortalte dem spændende historier om børnene i Nauvoo og Kirtland og gav dem en forståelse af deres egen mission ved at forsikre dem, at „deres ånder var ganske særligt udvalgte, og tilbageholdt indtil nu for at komme frem med et bestemt formål“.

For en primarymedarbejder i vor tid ville disse møder nok have forekommet at være en slags miniature-nadvermøder. Børnene mødtes i grupper på 50 til 60 - og somme tider helt op til 100. Og det foregik i deres ét-rums store ward eller skolebygning. Børnene var i alderen fra 4 til 14. (De 12-årige drenge blev fra 1913 overført til GUF, pigernes oprykning påbegyndtes engang i 1920-erne.) Normalt var Primary's præsidentinde og hendes rådgivere de eneste tilstedeværende voksne. Somme tider fungerede ét af børnene som sekretær-kasserer. Der var ingen lærere, ingen håndbøger eller lektiebøger, ingen klasseinstruktion. For det meste præsenterede børnene dialoger, recitationer og sange med benyttelse af mere eller mindre tilfældige bøger.

Eliza R. Snow, der godkendte disse aktiviteter men var

bekymret over, at der manglede evangelisk undervisning, udarbejdede en serie bøger tidligt i 1880-erne, med salmer og sange, dialoger og recitationer, samt en katekismus med spørgsmål og svar over bibelske emner.

Efter 2 års eksperimenter og udbygning, følte Eliza R. Snow at den nye, lille organisation behøvede sin egen ledelse, og kaldte derfor Louie Bouton Felt, en måned efter hendes 30 års fødselsdag, til dens første hovedpræsidentinde. Hun var præsidentinde for den anden organiserede primary, nemlig Salt Lake City's 11. wards. Hun havde aldrig været i stand til selv at få børn. Ja, indtil LaVern Watts Parmley blev opretholdt som præsidentinde i 1951, havde ingen hovedpræsidentinde for primary selv været mor. Men det har ikke syntes at være noget handicap for nogen af dem og var det sandelig ikke for Louie. En af hendes medarbejdere fandt, at 'hendes indflydelse på børn var helt vidunderlig' og at de ville gøre 'hvad som helst for at takkes . . . søster Felt'.

Den indflydelse gennemstrømmede primary de næste 45 år . . . ja, endnu længere, fordi den kvinde, som efterfulgte hende, May Anderson, var hendes veninde gennem hele livet. Bror Felt, som var bekymret over Louie's helbred, havde bedt May være hos hende, mens han var på en forretningsrejse; hun blev i næsten 30 år, en hengiven kammerat, og et intelligent og hårdarbejdende medlem af primary's hovedbestyrelse.

Søstrene Felt og Anderson betragtede det som deres vigtigste opgave at besøge de forskellige primary-organisationer og opmuntre arbejdet - en pligt, der medførte rejseaktiviteter i mange uger hvert år. Al korrespondence måtte dengang udføres i hånden.

I 1895 deltog de 2 veninder i et kursus på University of Utah i det fra Europa nyligt indførte begreb 'kindergarten' (børnehave). De oprettede en privat børnehave og en vuggestue i kælderens til 11. wards kirkebygning og begyndte at finde måder at anvende denne nye form for børneundervisning i primary.

Den første forandring var at dele børnene op i aldersgrupper. Bestyrelsen tog derefter det næste logiske skridt - at udarbejde lektier til de forskellige aldersklasser - men løb her ind i vanskeligheder, da de ville udgive dem. Kirken kunne ikke tilbyde økonomisk hjælp, forretningsfolk stillede sig tvivlende. Men i 1901 fik de tilladelse til at prøve at offentliggøre lektierne i et tidsskrift, *The Childrens Friend*. Søster Felt stillede sit hjem til rådighed. Her blev de første numre pakket og adresseret til postbesørgelse, for primary havde ikke noget kontor.

*May Anderson
(1925-1939)*

May Green Hinckley
(1940-1943)

De fulgte denne succes op med endnu én. På vej nedad en gade oprørtes Louie og May ved synet af en dreng, der på krykker havde vanskeligt ved at klare sig i trafikken. Hvordan kunne de imødegå sundheds- og helbredsbehovet hos kirkens børn? Begyndelsen blev en af primary støttet afdeling i Groves LDS-Hospital i 1911. Derefter drog de til de østlige stater i USA og så på rekonvalescent-hospitaler og fandt ud af, at professionel sygepleje i en hjemlig atmosfære for børn var noget helt nyt. Og 1922 blev det gamle Hyde-hjem på North Temple Street i Salt Lake City omdannet til The LDS Children's Convalescent Home and Day Nursery. Det samme år begyndte børnene at give en penny hvert år på deres fødselsdag, beløb, som blev skænket til hospitalet og til andre særlige formål.

I 1920 fik primary fodfæste også uden for De forenede Stater. Den blev oprettet i New Zealand og Mexico så tidligt som i 1880-erne - på Hawaii og i Canada i 1890-erne. Men den første primary blev ikke oprettet i England før i 1916, og i det næste tiår blev det kun til hjemmeprimary.

I 1930 blev der gjort en energisk indsats for at oprette primary i missionerne, og i løbet af 2 år dukkede de op i Danmark, Sverige, Tyskland, Nederlandene, Schweiz, Skotland og i Sydamerika.

Internationaliseringen af primary fandt sted under ledelse af May Anderson, som var blevet kaldet midt i tyverne for at udfylde den plads, som så længe havde været besat af hendes kære veninde, Louie B. Felt. Hun havde selv virket 35 år i hovedbestyrelsen. Hun kom til at virke som organisationens præsidentinde i yderligere 15 år, på nær én måned.

May Anderson var anderledes end den blide Louie. 'Hendes første tanke gjaldt altid børnenes velfærd,' fortæller et andet medlem af hovedbestyrelsen hengivent. 'Det generede hende ikke i mindste måde, hvis hendes planer var ubekvemme for lærerne eller vanskelige for forældrene.' De vidtfavnende planer omfattede næsten øjeblikkelig et nyt hospital og forventning om lektiematerialer for hvert enkelt alderstrin.

Søster Anderson blev afløst efter en næsten livslang tjeneste i primary den 11. september 1939.

Hendes efterfølger, May Green Hinckley, havde lært opfindsomhed som engelsk emigrant, og efter at hendes mor var død. Uden megen mulighed for uddannelse fik hun det meste ud af sine muligheder og arbejdede til at

begynde med som kontorbestyrelse i Salt Lake Clinic, udførte to fuldtidsmissioner og præsiderede over Granite Stake GUF i 12 år, hvor hun påbegyndte et belønningsprogram, der senere blev Gleanerpige-programmet for kirkens unge kvinder. Giftermålet med Bryant S. Hinckley kom sent, og hun fik aldrig selv børn, selv om hun opdrog hans børn fra første ægteskab, bl.a. en søn ved navn Gordon B.

Hun følte tydeligt sine manglende erfaringer som moder, og da hun blev kaldet til præsidentinde for primary, kom det som en fuldstændig overraskelse, og hun var meget betænkelig ved at acceptere. Hendes mand havde set hendes bemærkelsesværdige lederevner, da hun ledsagede ham på hans mission, hvor han præsiderede over USA's nordlige stater, og han overtalte hende til at sige ja.

Hun døde kun 3,5 år efter, men hun helligede dem fuldstændigt primary's 100.000 børn. På grund af sine erfaringer i missionen, kendte hun mulighederne for missionsprimary.

På nogle områder fastslog primary sin identitet under søster Hinckley's ledelse. Et officielt stempel og mærke, som tegn på tro og tjeneste, blev antaget. Primary-farverne, der er rødt for mod, gult for tjeneste og blåt for sandhed og renhed, blev udvalgt. Lærerne begyndte at læse månedlige opgaver i skriften, og et motto gav udtryk for primary's opgave: 'De skal også lære deres børn at bede og at vandre retskaffent for Herren.' (L&P. 68:28).

Søster Hinckley's hengivne veninde og førsterådgiver, Adele Cannon Howells, præsiderede over primary's velgørhedsarbejde med at indsamle og afskibe 3.451 pakker med legetøj og tøj til europæiske medlemmer efter den anden verdenskrig. Ligesom sin veninde var hun barnløs. Og som søster Hinckley havde hun heller ingen forudgående erfaringer med arbejdet i primary, men hun havde været hendes rådgiver i flere år i Granite Stake GUF, og da May havde brug for hende, forlod hun sit hjem i Los Angeles og sluttede sig til hende.

Hun havde rejst meget omkring sammen med sin nu afdøde mand og fandt i primary anledning til udvikling af og afløb for børns skaberevner.

Måske var det mest betydningsfulde, der skete under søster Howells administration, de fremskridt der førte til oprettelse af det nye Primary Children's Hospital. Det gamle hospital havde tjent 5.907 børn i sin 30-årig historie, men det var utilstrækkeligt, og en mindre brand i 1938 gjorde det endnu mere utidssvarende. Arkitekttegninger blev næsten straks udarbejdet, og en grund

*Adele Cannon Howells
(1943-1951)*

LaVern Watts Parmley
(1951-1974)

indkøbt - men så stødte man på økonomiske problemer. Da præsident Heber J. Grant fejrede sin 82-års fødselsdag forærede civile ledere ham en kobberkiste, indeholdende 1000 sølv-dollars.

Det var i 1938 under May Andersons præsidentperiode. Han gav dem til primary med det forslag, at de skulle sælges for 300 dollars stykket - nok til at betale for det nye hospital. Den anden verdenskrig og præsident Grants sygdom forsinkede projektet, indtil søster Howell ofrede sin energi på det. De sidste dollars blev solgt som brevpressere til 100 dollars stykket. I alt indbragte Heber J. Grants velgørenhed 120.000 dollars. Hun involverede børnene og indbød dem til at købe en mursten til hospitalet ved at give en 'dime' (75 øre). Det blev en succes og indbragte næsten 20.000 dollars. (Under en rundgang i hospitalet efter at det var blevet færdigt, spurgte en lille dreng efter at have trukket kraftigt i guidens skorter: 'Frøken, vil De være så sød at fortælle mig, hvilken mursten der er min?')

Søster Howells døde i april 1951.

Søster Parmley, langtids primary-arbejder, mor til 3 og en erfaren skolelærerinde, havde siddet i hovedbestyrelsen sammen med søster Hinckleys andenrådgiver og senere som søster Howells førsterådgiver, hvilken stilling hun forlod for at præsidere over organisationen. Søster Parmley var en dygtig administrator og reorganiserede præsidentskabet, således at de samme stavs-, wards- og hovedbestyrelsesledere, præsidentinden, første- og andenrådgiver, betjente de samme programråder. Drengenes program tog hun sig selv af. Det havde altid været hendes 'specialitet' - og derfor var indførelsen af spejder- og ulveungeprogrammet i 1953 logisk, om ikke uundgåeligt. Alligevel følte søster Parmley sig helt overvældet, da det skete.

Fire års spejderprogram, ledelse af hospitalet, udgivelse af 'The Childrens Friend' og ledelse af resten af programmet var som at 'gå op ad en stenmur', sagde hun i protest. Kærligt tilrådede præsident David O. McKay hende: 'Muren kan synes ubestigelig, men vi kan ikke holde os tilbage og sige, at det ikke nytter at prøve. Vi kan gå hen til muren - - - Måske er der en stige, som vi ikke har set, eller en dør, vi kan gå igennem'. Spejderprogrammets integrering i primary blev gjort på effektiv måde.

Primary's hovedbestyrelse bad altid til fordel for de hospitalsindlagte børn, men lejlighedsvis bad søster Parmley om mere. Én lille dreng var blevet sendt fra Hong Kong for at blive opereret for klumpfødder, men

komplikationer medførte mulighed for at fødderne måtte amputeres. Da hun vidste, at familien havde sendt barnet i tillid til, at han ville komme helbredt tilbage, sagde søster Parmley: 'Vi kan ikke sende ham tilbage uden fødder,' og bad om at afgørelsen måtte blive udsat. Efter bestyrelsens forenede bønner og faste, meddelte lægerne, at drengens fødder var blevet bedre, og han blev sendt hjem, fuldt helbredt.

Imidlertid holdt primary trit med kirkens almindelige vækst i andre lande. Søster Parmley besøgte primary i samtlige lande hvor der var en stav eller en mission, bl.a. Singapore, Sydafrika og Tonga, hvor hun ofte traf børn, som var blevet behandlet på hospitalet.

Uden søster Parmleys ledelse kom primary til at virke endnu mere effektivt, da organisationen blev tilsluttet korrelations- og reorganiseringsprogrammet, der iværksattes af præsident Harold B. Lee. Særlige komitéer arbejdede for at børnelektierne for søndagsskolen og primary samordnedes for at styrke hinanden og forkynde fuldstændige evangeliske principper. I en verdensomspændende indsats for at frigøre kirken for sine hospitaler afgav den også ledelsen af Primary Children's Hospital. I bevidstheden om det pres, der ligger på børn på grund af de øgede fristelser, som findes omkring dem, fordobler primary sine anstrengelser for at bringe primary ud til hvert barn, bl.a. ved at oprette hjemme-primary og særlige primary for handicappede. Lektierne er lige så omhyggeligt udarbejdede som professionelle skolebøger, og hvert enkelt princip bliver styrket flere gange i løbet af det enkelte barns år i primary.

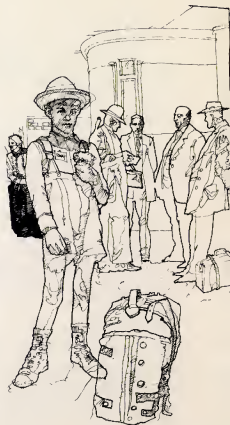
Søster Shumway, der har været præsidentinde siden den 5. oktober 1974, glæder sig til det næste århundredes fremskridt for primary: 'Efterhånden som kirkens medlemstal øges,' siger hun, 'forventer vi, at børneantallet i primary vil vedblive at vokse og at alle børn vil få mulighed for at blive styrket gennem evangelisk undervisning, for bedre at kunne klare fremtidens udfordringer.' De har accepteret præsident Kimball's udfordring, der udtrykkes i et billedbåndsbudskab til dem, der arbejder med primary:

'Primary's almindelige formål er at støtte præstedømmet og hjælpe forældrene med at lære deres børn at bede og vandre oprigtigt for Herren. Vi må bringe primary's velsignelser ind i ethvert barns tilværelse.'

(For yderligere oplysninger om søster Shumways ledelse af primary henvises til interviewet med hende andetsteds i dette nummer.)

Naomi M. Shumway

Grundlag for fremtiden

Et interview med Naomi M. Shumway,
hovedpræsidentinde for primary, foretaget
for magasinet 'Ensign'

Ensign: Synes du, at primary's formål er forandret siden dens første tid? Er det en anden organisation med samme navn?

Soster Shumway: Essentielt er det den samme organisation. Børns behov er endnu det samme, som det var for 100 år siden, selv om behovene måske kan tilgodeses på andre måder nu. Primary eksisterer bare flere steder og omfatter flere børn. Og primary vokser sig bestandigt større. Der er nu omkring en halv million børn indskrevne i primary, og vi har en gennemsnitlig stavsdeltagelse på 68%.

Ensign: Er primary i andre dele af verden lige så levende, som den er i De forenede Stater?

Soster Shumway: Det er den! Det er det, der er så inspirerende - at se, hvordan Aurelia Spencer Rogers' idé med prima-

ry er blevet spredt ud over hele verden, hvor den påvirker tusinder af børns tilværelse.

Ensign: Hvad betragter primary som børns behov, og hvad gøres der i øjeblikket for at tilgodese disse behov?

Soster Shumway: Først og fremmest har børnene behov for at blive undervist i evangeliet, så de, når de står over for fristelser, allerede har et grundlag af sande principper. Alle vore lektier og aktiviteter er tilrettelagt med det mål i tankerne at lære dem om evangeliet. Børnene hjælpes til at berede sig til dåb. Drengene beredes til at modtage og ære præstedømmet, og alle børnene beredes naturligvis til deres opgaver i tilværelsen.

Primary har også en meget stabiliserende indflydelse på barnet - den udgør et åndeligt anker, når barnets åndelige behov ikke på anden måde kan tilfredstilles.

Ensign: Hvor nært samarbejde har søndagsskolen og primary?

Soster Shumway: Deres lektiemateriale er nøje korreleret efter emner, idet bøgerne for begge hjælpeorganisationer er skrevet af den samme komité, og den prøver at arrangere dem på en sådan måde, at hvert givet emne vil blive behandlet samtidigt de 2 steder. Men organisationerne er tilrettelagt for at styrke hinanden, ikke for at duplikere hinanden.

Ensign: Hvor godt synes du, primary lever op til sit mål at skulle være en hjælpeorganisation til hjemmet?

Soster Shumway: Vi håber og beder til, at primary er effektiv på denne måde. Vi får sandelig nogle dejlige breve fra forældre. En mor fortalte, at da hun var ved at lægge sin søn i seng, udtrykte han efter aftenbønnen frygt for røvere. Hun forklarede, at der virkelig ikke var noget at være bange for, idet vor himmelske Fader, og far og politiet allesammen var

interesserede i hans sikkerhed, og, tilføjede hun: „Forøvrigt har vi ikke ret meget af værdi her i huset.“

„Men hvad så med Christine's VDR-ring?“ spurgte han. „Christine siger, at den er det værdifuldeste hun har, fordi den hjælper hende til altid at ville gøre det rigtige.“

Ensign: Lad mig stille et spørgsmål om de børn, der ikke er medlemmer af kirken men som kommer i primary. Hvordan sættes de i forbindelse med missionærerne?

Soster Shumway: Primarylærerne giver navnene på ikke-medlemsbørnene til primary's præsidentinde, som bringer dem med til fællesrådsmødet i wardet. Det afhænger af præstedømmet, om stavs- eller fuldtidsmissionærerne skal involveres på det tidspunkt.

Ensign: Er henvisninger fra primary en frugtbar kilde til omvendelse?

Soster Shumway: Det er de sandelig, og vi kender mange rørende historier om disse forbindelser mellem børn og missionærer. Jeg fik for et par uger siden et brev fra en mor, som havde ladet sin datter gå til „Mormonkirkens børnemøder“ sammen med nogle nabobørn. Her er, hvad hun skrev: „Hver torsdag plejede mødrene i miles omkreds at samle alle børn, hvad enten de er mormoner eller ikke. De besøgte os og gav udtryk for interesse, kærlighed, loyalitet, og først og fremmest var de interesseret nok i mit barn til at gøre sig den ulejlighed. Hver eneste uge kom min datter hjem og fortalte alt muligt om vor himmelske Fader. Efter meget kort tids forløb påvirkede det os sådan, at vi bad om at få missionærbesøg . . . En helt ny verden spadserede med dem ind i vort hjem . . . Intet har nogen sinde forandret vores tilværelse så meget, siden vores datter kom løbende ind og spurgte: „Må jeg få lov til at gå i primary. må jeg ikke nok, mor?“

Ensign: Fortæl os lidt om jeres ærbødighedsprogram.

Soster Shumway: Jeg tror nok, vi er den eneste hjælpeorganisation, der har et fuldtudviklet program til indlæring af ærbødighed. Det indebærer meget mere end bare det at være stille. Børnene og lederne belæres om, at ærbødighed er noget, man viser gennem lydighed, ydmyghed, respekt, taknemmelighed og andre kristne dyder. Vi håber da, at ærbødighedsprogrammet vil motivere ethvert barn, enhver lærer og leder til at udvikle og udvise en sand ærbødighedens ånd. Vi ønsker at gøre primary til en åndelig oplevelse for ethvert barn - og på den måde bliver den også åndelig for lærerne.

Ensign: Hvordan bereder primary drengene til at modtage præstedømmet?

Soster Shumway: Det er hovedformålet med programmet for de 10-11-årige drenge. De får fremragende lektier om præstedømmet, f.eks. om gengivelsen af Det aronske Præstedømme og en diakons pligter. Diakonernes kvorumspræsidentskab besøger pioner-klassen og taler med drengene om betydningen af, at de forbereder sig til præstedømmet. Det er en åndelig oplevelse for drengene, men også for diakonerne selv.

Drengene hjælpes med deres præstedømmeforberedelse i alle primary's klasser. Hvis man kikker på primary's oprykningskrav, opdager man, at en dreng lærer at betale tiende, bede, holde visdomsordet, overvære nadvermøder, lære skriftsteder og trosartiklerne udenad, samt at udføre genealogisk arbejde. De opnår en forståelse af, hvad præstedømmet er, hvordan det blev gengivet, hvorfor og hvordan en dreng bør ære det. De lærer også om de forskellige embeder i Det melkisedekske og Det aronske Præstedømme, og hvad deres opgaver består i, når de bliver diakoner.

Der er også den særlige aften, der kaldes 'Forsmag på præstedømmet' i november måned for hver enkelt 11-årig dreng og hans far eller reservefar. Formålet med dette program er at hjælpe drengene til at forstå og påskønne præstedømmets kraft. Vi har fået talrige rapporter om, at passive fædre, som har deltaget i disse møder, derved er blevet mindet om deres præstedømmelige forpligtelse og er blevet motiveret til at ære deres præstedømme.

Ensign: Hvordan kan primary hjælpe forældre med følelsesmæssigt forstyrrede og fysisk handicappede børn?

Soster Shumway: Hvis der kun er få sådanne børn i et bestemt område, opfordrer vi forældre og primaryledere til at indbefatte dem i den almindelige primary. Det er en skøn oplevelse for andre børn i klassen at lære at dele med og hjælpe dem. Børn med fysiske handicaps kan integreres i primary de fleste steder. Nogle steder er der mormoner nok til at samle børn med mentale eller følelsesmæssige problemer fra 2 eller 3 stave i en lille primary med 10 til 15 børn.

Ensign: Findes der retningslinier til rådighed, hvis nogen ønsker at påbegynde en særlig primary?

Soster Shumway: Ja, sådanne instruktioner findes i primary's håndbog og også i en brochure, der er udarbejdet af hovedbestyrelsen, og som vi gerne sender på forlangende. Og der er faktisk stor interesse for dem. Vi får næsten hver eneste dag ønsker med oplysninger derom.

Ensign: Kan du forklare jeres program for hjemme-primary?

Soster Shumway: Hjemme-primary er for børn i områder, hvor de ikke kan mødes med andre, enten på grund af afstand eller sygdom eller andre faktorer. Det er som regel moderen der er primary-leder. Hun kaldes til denne

stilling af biskoppen eller grenspræsidenten, og arbejder under ledelse af primary's præsidentinde. Vi hørte om et tilfælde i Waldorf og Accoceek i staten Maryland, hvor de var en kerne af medlemmer, men afstanden til kirkebygningen var så stor, at deltagelse i den almindelige primary var et virkeligt problem.

Wardets primary-præsidentinde fik denne hjemme-primary til at føle sin betydning. Hun og rådgiveren i biskoprådet besøgte den ofte. Denne lille primary deltog i nadvermøde-programmet om foråret og i andre programmer. Da omkring halvdelen af de børn, som kom deri, ikke var kirkemedlemmer, var disse særlige programmer strålende muligheder for at indbyde forældrene. Dette har uden tvivl medvirket til, at den lille gruppe blev en gren og senere et ward.

Ensign: Hvis du kunne give et budskab til lærere og forældre nu, hvad skulle det så være?

Soster Shumway: At vi håber, at de, som er lærere vil fornemme betydningen af deres hellige kaldelse - at lære børnene Jesu Kristi evangelium.

Børn har behov for at få en åndelig oplevelse, hver gang de går til primary - og de har også brug for lidt sjov. Børn bør glæde sig til primary, og lærere og ledere kan hjælpe dem til det.

Ensign: Og så et budskab til forældre?

Soster Shumway: Vi holder virkelig så meget af jer. Og vi elsker jeres børn. Bliv venligst ved med at sende dem til os. Vores største interesse er jeres børns åndelige udvikling, og vi behøver jeres hjælp. Vi har brug for, at I lytter til jeres børn, når de kommer hjem fra primary. Vi har brug for jeres samarbejde for at kunne undervise jeres børn i evangeliet.

Man kan ikke overvurdere betydningen af jeres eksempel for jeres børn. Fremtiden hviler på disse børn.

Tro i Capetown

Børnestjernen

8/78

Den ellers solstrålende himmel i Cape Town var helt fyldt med mørke regnskyer. Hvorfor, hvorfor, tænkte børnene, skulle det nu netop regne i dag? Den ganske særlige eftermiddag, som drengene og pigerne havde arbejdet hårdt for og ventet på, var endelig kommet, og nu syntes det, som om deres bagerbutik helt skulle ødelægges af det dårlige vejr. Men de vidste, at Ouma (bedstemor) Fourie forventede, at de, uanset vejret, kom, så de allesammen kunne være i kirkebygningen på det fastsatte tidspunkt.

Søster Ouma hilste dem velkommen på sin sædvanlige kærlige måde, og så forklarede hun dem, at salget måtte gennemføres den dag, fordi varerne ikke ville kunne gemmes til en anden dag.

„Vi vil allesammen bede om, at regnen vil høre op,“ forklarede hun. „Og vi ved, at det vil den, for vi har brug for penge til at føre vores primary videre. Det er det, vor himmelske Fader ønsker, så selvfølgelig vil han hjælpe os.“

Der var en så sikker overbevisning i søster Ouma's stemme, at da hvert eneste af børnene bøjede hovedet og bad om, at regnen måtte høre op, så vidste de hver og en, at det ville den gøre.

Og det gjorde den!

Den regn, der i flere dage uafbrudt havde styrtet ned, standsede næsten straks. Solen smilede til børnene, da de bar borde udenfor og anbragte deres hjemmebakte lækkerier på dem. Efter megen succes med salget, blev de tomme borde båret tilbage ind i kirkebygningen og så begyndte regnen påny at styrte ned og gjorde det de næste 3 dage.

Men hvad ville I have gjort, søster Fourie, spurgte en af lærerinderne i primary senere, „hvis det ikke var holdt op med at regne?“

Og denne kvinde, som i 34 år havde elsket og undervist drengene og pigerne i den del af Sydafrika, svarede meget stille: „Men vi vidste hele tiden, at det ville det!“

Brand! Brand! Dette advarende råb bragte frygt til alle, som hørte det i det lille samfund Farmington i Utah, for den eneste måde de kunne bekæmpe ild på var at danne en række fra den næstmeste å og til den brændende bygning og så lade spande med vand gå fra hånd til hånd for tilsidst at kaste den på ilden. Som resultat var næsten alle bygninger, der gik ild i, på forhånd dødsdømt, og kun få ejendele deri blev nogen sinde reddet.

Aurelia Spencer Rogers, som boede i Farmington det meste af sit liv, hørte råbene og løb hen mod det hus, hvorfra røg steg op i den varme augustluft. Huset tilhørte nogle

venner, som hun boede hos, efter at hun havde lejet sit eget hus ud den sommer i året 1902 og var flyttet ind til Salt Lake City, 32 km. mod syd.

Børnenes Ven

Nu var hun midlertidigt tilbage i Farmington for at ordne nogle forretninger der og gemme frugt hen til vinteren.

Aurelia sluttede sig til spandebigaden, som hurtigt blev dannet. Karakteristisk nok for hende tænkte hun først på de tab, hendes venner ville lide, før hun tænkte på sit eget tøj og personlige ting, som var inde i huset. Pludselig følte hun sig helt syg om hjertet. Hendes primaryreferatbøger lå i et soveværelse på første sal, hvor hun havde siddet og arbejdet med dem nær ved vinduet! For sig selv opsendte hun en bøn om, at de ved et eller andet mirakel kunne blive reddet, men for hende så

det ud som om alt, hvad der var i bygningen, var ved at gå op i røg. 'Jeg var virkelig ked af det,' sagde Aurelia senere. 'Jeg havde ikke haft noget imod, at jeg mistede mit tøj, når bare referatbøgerne kunne blive reddet.'

Aurelia hjalp sine venner med at flytte ind i et tomt hus og genopbygge deres hjem dér. Hun var meget sorgbetynget, da hun vendte tilbage til Salt Lake City, for hun var overbevist om, at intet var blevet reddet fra det brandhærgede hjem. Endnu nedbrudt ved tanken om tabet af primary's referatbøger vendte hun den følgende uge tilbage til Farmington for at prøve at samle de oplysninger, hun kunne få fat på, om stiftelsen af primary, så hun kunne begynde at skrive dens historie endnu engang.

Nyheden om miraklet, som hun havde bedt om, ventede hende, da hun besøgte sin biskop. Her er, hvordan hun beskrev det:

'Biskop Moroni Secrist følte sig tilskyndet til under branden at klatre op på verandetaget og ind gennem vinduet til mit værelse, idet han regnede med at kunne redde nogle af mine ejendele; men da han kom indenfor, var røgen så tæt, at han nær var besvimet og måtte hjælpes ud af andre . . . Da han nærmede sig vinduet, rakte han hånden ud og fik fat på dugen på bordet og trak den med sig, idet han samlede hjørnene af den sammen omkring bøgerne - og rakte dem til nogen udenfor. På den måde blev optegnelserne reddet ved Guds nådige forsyn.'

Disse optegnelser fortalte historien om den første primary, der nogen sinde var blevet holdt, og hvordan den blev til. De blev brugt som grundlag for Aurelia Spencers bog *Life Sketches*, som hun senere skrev for børn og tegnede børnene med disse ord:

„Vore børn er vore diamanter; vi har fulgt dem, fra de blev skabt:

Må deres engle vogte over dem, og ikke en eneste gå tabt.”

Det var i marts 1878 Aurelia første gang tænkte alvorligt på en organisation for børn, især for at små drenge kunne blive belært om det gode, og hvordan man bør opføre sig. Hun ønskede så desperat at hjælpe dem og bad om, at hun måtte få vist en vej. „Det syntes, som om der brændte en ild i mig,” skrev hun i sine erindringer.

Nogle få uger senere rejste søster Eliza R. Snow til Farmington for at mødes med hjælpeforeningen dér. Hun og søster Emmeline B. Wells, som ledsagede hende, standsede op ved Aurelias hjem i et kort besøg på deres vej til stationen for at tage toget tilbage til Salt Lake City. Søster Rogers talte med dem om sine bekymringer for mange af drengene, som hun ikke syntes blev rigtigt belært om evangeliet eller om den levevis, som ville hjælpe dem til at blive gode mænd. Hun spurgte dem, om en organisation, der kunne hjælpe dem, nogen sinde ville blive mulig. Vi har fået at vide, at søster Snow var tavs et øjeblik, og at hun så sagde, der måske kunne oprettes noget sådant, og at hun ville tale

med Det overste Præsidentskab om det.”

På det tidspunkt var John Taylor præsident for De tolv Apostles hvorom og fungerede som præsident for kirken, fordi en præsident endnu ikke var blevet opretholdt af kirkens medlemmer efter Brigham Youngs død. Søster Rogers talte med præsident Taylor, som diskuterede sagen med de andre medlemmer af De tolv Råd, og de blev inspireret til at skrive til biskop John W. Hess i Farmington og bede ham kalde nogle kvinder som ledere. Søster Rogers blev kaldet som præsidentinde. „Indtil nu,” sagde hun, „havde der ikke været tale om pigerne; men det var min tanke, at primary ikke ville være noget uden dem. . . . Og det blev man også enige om.

Louisa Haight og Helen M. Miller blev bedt om at være rådgivere i den nye organisation, der skulle kaldes „Primary”, et navn, som søster Eliza R. Snow foreslog. Biskop Hess opfordrede disse kvinder til at besøge hvert eneste hjem i området og indbyde børnene til at komme og til at få deres forældres tilladelse. Søster Rogers fortæller, at de indskrev 112 drenge og 112 piger! Børnene, som alle var medlemmer af wardet, blev bedt om at komme til et offentligt møde søndag den 11. august (1878), da disse kvinder og andre blev indsat af biskop Hess og hans rådgivere til at præsidere over en primary i Farmington.

Biskop Hess var meget hjælpsom og overværede ofte selv primary eller delegerede andre

præstedømmebærere til at gøre det. I et brev, der blev skrevet kort tid efter organiseringen af den første primary, skrev søster Snow opmuntrende:

„Jeg føler mig overbevist om, at Himmels inspiration leder mig, og at en storslået og meget vigtig bevægelse er blevet påbegyndt for Zions fremtid . . . Englene og alle hellige væsener, især Israels ledere på den anden side af sløret, vil i høj grad være interesserede.”

Søster Rogers' optegnelser, der på så mirakuløs måde blev reddet under branden, fortæller, at børnene blev kaldt sammen til den allerførste primary den 25. august 1878. Dette var, som hun beskriver de følgende primary:

„Efterhånden som børnene kom til at forstå de motiver, der tilskyndede indkaldelsen til deres små møder, syntes de at blive opfyldt af det, der blev gjort for dem. Lydighed, tro på Gud, bønner, præcision og god opførsel var emner, som hele tiden blev gentaget. Ved disse møder var hele organisationen sædvanligvis samlet i ét rum. De mindste børn

sad på de forreste bænke, resten i henhold til alder. På et bestemt tidspunkt skulle de mindste rejse sig og måske citere et vers eller to i kor og derefter sætte sig igen, mens den næste bæk blev overhørt, idet de skulle besvare spørgsmål ud fra Bibelen. En anden af klasserne sang en sang; og en anden igen kunne genfortælle stykker fra Bibelen, én ad gangen, og så videre.

De følgende forår lejede vi et stykke jord, og primary lagde bønner og majs, der sammen med hjælpeforeningens hvede skulle opbevares til den tid der blev hungersnød, hvilket vi vidste ville komme.” Nu i år (1978) vil drenge og piger i primary over hele verden mindes denne allerførste primary, der blev holdt, og søster Rogers og andre, som gjorde det muligt. Fra de 220 eller flere drenge og piger, som var indskrevet i primary i august 1878, i Farmington, Utah, er medlemstallet vokset til lige ved en halv million i denne inspirerede organisation for drenge og piger, som ledes af hengivne primary-medarbejdere.

Vort primarybanner er, siger jeg: Rødt, gult og blå, hver farve har budskab til dig og mig, jeg syntes, det er godt. Rødt står for mod til at gøre alt ret, gult står for tjeneste, svær eller let, blå står for renhed i gerning og ord, banneret står for alt det, som vi tror.

Nabo- venskabs- klubben

af Mary S. Divers

Jens og Karen havde kun haft sommerferie i et par uger, og sommeren forekom dem allerede at være uendelig lang.

„Hvad skal vi bestille?“ spurgte Jens. „Jeg er træt af at lege de samme lege om og om igen.“

„Det er jeg også. Måske kunne vi starte en klub,“ foreslog Karen.

„Det er en god idé,“ samtykkede Jens, „Hvad slags klub?“

„Tja . . .“ svarede Karen, „vi kunne lave en arbejdsklub.“

„Jeg gider ikke arbejde, det er ikke sjovt“ svarede Jens.

„Det kan det godt være. Det afhænger altsammen af, hvad man bestiller,“ sagde Karen.

„Hvad da?“ spurgte Jens nysgerrigt.

„Masser af ting,“ svarede Karen. „Vi kunne overraske folk ved at gøre noget pænt for dem.“

„Det ville vel nok være en overraskelse,“ lo Jens. Han tænkte over idéen et øjeblik. „Vi kunne

kalde den for nabo-
venskabsklubben,“ foreslog han.

„Hvad skal vi begynde med?“

„Vi kunne begynde herhjemme.

Hvad mon der er brug for?“ spurgte Karen.

„Jeg ved det,“ sagde Jens.

„Far vil gerne have affaldstønderne i garagen sat ud på gaden. Jeg kan bære dem ud, så kan du feje rent i garagen.“

„Skønt!“ udbrød Karen.

Den aften ved middagsbordet sagde far: „Der er sket noget mystisk her i dag. Affaldsspandene er blevet båret ud på gaden, og nogen har fejlet så

rent i garagen, at jeg næsten ikke kunne kende den igen. Men endnu

mærkeligere er denne seddel, der var sat på døren.“

Han så forbavset men glad ud, da han læste: „Nabo-venskabsklubben har været her.“ Jens og Karen

smilede til hinanden tværs over bordet.

Næste morgen kom Jens' ven Bo på

Besøg. Han var også ude efter ét eller andet at gøre, så Jens og Karen fortalte ham om nabovenskabsklubben, og hvad de havde gjort.

„Det er en skøn idé,” sagde Bo. „Må jeg være med i jeres klub?”

„Selvfølgelig,” svarede Jens. „Kender du nogen, som trænger til hjælp?”

„Ja, det gør jeg. Bedstemor var oppe hele natten, fordi hun havde tandpine, så min mor tog med hende til tandlægen i morges, og de havde ikke tid til at vaske op og rede sengene, før de tog afsted,” sagde Bo. „Vi kunne hjælpe hende. Hun vil være træt, når hun kommer hjem.”

„Lad os komme afsted,” udbroød Karen.

Da Bo's mor kom hjem, så hun sig forbavset omkring. „Dette er jo vidunderligt,” sagde hun. „Nu kan jeg hvile lidt før frokosten. Jeg gad vidst, hvem der har gjort alt det for mig.”

Da hun gik ud i køkkenet lidt senere for at lave mad, fandt hun en seddel på køkkenbordet: „Nabovenskabsklubben har været her!”

Bo smilede lykkeligt, da han så det glade udtryk i moderens ansigt, men han sagde ikke noget.

„Hvad kan vi finde på i dag, Bo?” spurgte Jens næste dag.

„Jeg ved ikke,” svarede Bo. „Måske kan vi invitere nogle andre til at være med i klubben, så de kan komme med nogle idéer.”

„Vi kan sige det til Jane,” sagde Karen. „Hun har lige fået sine mandler fjernet.”

„Jamen, så har Jane brug for hjælp,” sagde Bo. „Lad os gøre noget for hende.”

Senere den dag ringede det på døren i Janes hus. Da hendes mor åbnede døren, fandt hun en fint indpakket æske, og en seddel, hvorpå der stod: „Nabovenskabsklubben har været her.”

„Der er kommet en gave til dig fra nabo-venskabsklubben,” sagde hendes mor til hende.

„Hvad er det?” spurgte Jane.

„Hvorfor lukker du den ikke op. Så kan du finde ud af det!” foreslog hendes mor.

„Næh!” sagde Jane, da hun åbnede pakken. „Det er en bog. Så har jeg noget at gøre, til jeg bliver helt rask igen.”

Som dagene og ugerne gik, voksede nabo-venskabsklubben. Hvert nyt medlem havde en ny idé om, hvilke hemmelige ting man kunne gøre. Inden længe talte hele nabolaget om de dejlige overraskelser og sedlerne fra nabo-venskabsklubben.

Gamle hr. Edvardsen, som gik med stok og ikke kunne bøje sig ned, fortalte Bo's far, at én eller anden havde samlet affald op i hans have. Janes mor fortalte Karens mor, at nogen havde taget hendes vasketøj ind og lagt det pænt sammen, lige før det begyndte at regne.

Fru Jensen, som boede alene, fortalte sine naboer, at mens hun havde sovet til middag, havde nogen fejlet hendes veranda og tørret møblerne af.

Da Julies mor kom hjem fra hospitalet med sin nyfødte, stod der en smuk buket friske blomster til hende.

Og altid var der en seddel, hvorpå der stod: „Nabo-venskabsklubben har været her!”

Nabo-venskabsklubben havde travlt hele sommeren. Næsten for de

vidste af det, var sommerferien forbi.

Ikke længe efter at skolen igen var begyndt, talte Janes mor med gamle hr. Edvardsen: „Hvad tror De, der er sket med nabo-venskabsklubben?” spurgte hun. „Ingen er blevet overrasket i denne uge.”

Gamle hr. Edvardsen blinkede med det ene øje. Han havde i det stille været på udkik og havde afsløret hemmeligheden ved nabovenskabsklubben. Han fortalte hende, hvad han havde fundet ud af. „Nu da børnen igen går i skole, har de ikke tid til at gøre alt det, vi kunne glæde os over hele sommeren.”

Janes mor fortalte det til Karens mor. Karens mor fortalte det til Julies mor. Inden længe kendte alle de voksne hemmeligheden bag nabovenskabsklubben. Og de var allesammen enige om, at de burde sige klubben tak.

I hemmelighed blev der lagt planer, og den følgende lørdag eftermiddag blev alle klubbens medlemmer indbudt til en fest hos hr. Edvardsen.

Da alle var kommet, bad hr. Edvardsen dem sætte sig ned. Og så gik han udenfor. Da han et øjeblik efter kom tilbage, havde han alle de mennesker med sig, som var blevet hjulpet i løbet af sommeren.

Og de råbte allesammen: „Tak skal I have, nabo-venskabsklub!” Men alle drengene og pigerne så forbavset på hinanden. Det var en god måde at afslutte en dejlig sommer.

Dåb er en Familie- begivenhed

af Alice Stratton

Som jeg stod i familiekredsen ved dåbsbassinet, betragtede jeg vores lille barnebarn, Carl, der genert gik ned ad trinene sammen med sin far. Idet hans far løftede sin arm i en ret vinkel, udtalte han dåbsbønnen og sænkede Carl ned i vandet, der sprøjtede og bruste omkring dem. Da den sidste sang var sunget og afslutningsbønnen bedt, forlod familiemedlemmerne sammen med de netop døbte børn stille kirkebygning-

gen. Da vi senere på dagen fejrede begivenheden, så ét af børnene op fra sin is og spurgte: 'Bedste, blev du døbt i sådan noget pænt, blåt vand?' 'Nej,' smålo jeg. 'Da jeg blev døbt, sad vi ikke i et fint værelse med gardiner for vinduerne og tykt tæppe på gulvet og musik og inspirerende taler. Ingen bar hvidt tøj, og der var ikke nogen familiemedlemmer, der stod ved siden af et flisebeklædt bassin.'

„Fortæl os om det, Bedste,” tiggede børnene. Og så fortalte jeg dem min historie.

Jo, ser I, Hurrigan var bare et pionér-sted nede i det sydlige Utah, dengang jeg var lille. Vi planlagde, at jeg skulle døbes i kanalen på min fødselsdag. Jeg var så spændt på det, at jeg næsten ikke kunne vente. Og så, lige akkurat fire dage før min fødselsdag, kom der brud på kanalen.

Landmændene var fortvivlede. Ferskenmarkerne og engene tørrede ud. Hver eneste mand i byen tog afsted opad floden med hakk og skovl for at hjælpe med til at reparere bruddet, men det var et alvorligt ét. Dagen før min fødselsdag klatrede jeg op ad skråningen til kanalen i det spinkle håb at se bare en lille smule vand. Men i stedet for kunne jeg se, at den tørre blæst havde udtørret og krakeleret mudderet i bunden. „Åh mor, hvad skal vi dog gøre?” spurgte jeg. „Hvordan kan jeg blive døbt, når kanalen er tør?”

„Du kan altid tage op til de varme svovlkilder, ligesom din søster gjorde det,” foreslog hun.

„Men hendes fødselsdag var om vinteren. Vi vil blive skoldet her midt om sommeren!”

Mor var klogere end at foreslå en udsættelse af dåben. Der var tradition i familien for, at vi allesammen skulle døbes på vores ottende fødselsdag.

„Lad os se, hvilke andre muligheder, du har,” sagde mor. „Kom med mig.” Køernes vandtrug stod lige uden for indhegningen under abrikostræet, og der var et hul i hegnet, som

køerne kunne stikke hovedet igennem, når de skulle drikke.

„Du kan blive døbt der,” sagde hun. Jeg så på de lange strimer af flydende grønt mos og gyste. „Du kan skure truget med kosten og fylde det op med frisk vand fra brønden.”

„Men mor, . . .” indvendte jeg.

„Hvis du kan reparere kanalen ved at være ked af det, så vil vandet løbe i den nu,” sagde hun og krammede mig i sine trøstende arme.

Jeg havde hørt onkel Ben sige, at kanalen nok ville være færdigrepareret ved solnedgang, så lige før det blev mørkt, klatrede jeg igen op ad skråningen i håb om at se det første vand strømme ind i kanalen. Men revnerne i det tørre mudder var kun blevet endnu større. Tung om hjertet traskede jeg hjem og sank ned i min seng ude i ferskenhaven, hvor vi sov i sommertiden. Med øjnene vendt mod aftenhimlen betragtede jeg de første stjerner komme til syne. „Vil du ikke nok, himmelske Fader,” bad jeg, „hjælpe mændene med at få vand i kanalen til i morgen?”

Jeg var ikke spor forbavset, da jeg lidt efter hørte et lille plask af vand, der kom gennem hovedporten højt oppe på skråningen oven over vort hus. Jeg satte mig op og lyttede. Lyden voksede i styrke, til den blev til en hel torden fra vand, der plaskede over sten og, til sidst, løb gennem grøften forbi vort hus. Kanalen var blevet repareret før solnedgang, men vandet havde flere kilometre at løbe, før det nåede ned til vores sted.

„Tak, himmelske Fader,” hviskede jeg. Så knugede jeg puden ind til mig

og faldt snart i søvn til den herlige musik af leende, boblende vand. Næste dag om eftermiddagen var alt snavs fra det nye vand i kanalen blevet vasket bort af sig selv, og vandet var rent og blødt. Jeg tog mit rene, hvide nattøj på, og onkel Ben Spendlove kom i sin falmede overall. Mor gik sammen med os ned til kanalen. Mine legekammerater samt fætre og kusiner ventede i skyggen af piletræerne langs kanalen. Onkel Ben trådte ned ad den slimede og mudrede side af kanalen og ud i vandet, hvor han rakte op efter mig. Lysstråler dansede over vandet, og nogle få pileblade kom glidende som kanoer hen over den

krusede overflade. Blæsten holdt sig lidt i ro, mens onkel Ben fremsagde dåbsbønnen. Jeg følte suset af vand i ørerne, medens han førte mig op af det boblende vand. Han holdt mig, indtil jeg igen havde fået vejret. Så lagde jeg mærke til, at alle stirrede på mig og smilede til mig, og jeg følte mig så dejligt tilpas og meget elsket.

„Mor, jeg er døbt!“ udbrød jeg. Og idet hun rakte armene ud efter mig, trak hun mig hen til sig. Hun havde sagt, at dåben var en hellig ordinanse, og da hun knugede mig ind til sig, dryppende våd, som jeg var, vidste jeg, at det var rigtigt.

Påklædnings- dukke

AURELIA ROGERS
ORGANISEREDE
PRIMARY I
AUGUST 1878

Skovområdet var den weekend sløret af et tæt skydække. Regnen lå tæt i luften, og kamerafolkene ventede tålmodigt på mulighed for at foretage optagelserne. Det blev ved at regne, og de bad. Og det fortsatte med at regne. Hvis filmfolkene ikke kunne færdiggøre deres arbejde i løbet af den ene uge i foråret 1975, måtte projektet vente et helt år, indtil omgivelserne igen var i orden. Årstiden ville snart skifte, og for at gøre det hele værre, skulle den skuespiller, der havde hovedrollen, rejse allerede om fredagen. Mandag morgen vågnede mandskabet før daggry og begyndte straks at sætte alt deres grej op, som om det ville hjælpe på vejret. Men pludselig holdt det op med at regne. Da solen stod op, blev de vidne til den

skønneste tågedis, de nogen sinde havde set. Det høje, våde græs skinnede, og fuglene brød ud i sang, og de vidste nu, at de var blevet velsignet med en skønhed, som de aldrig selv ville kunne producere.

Den morgen begyndte Brigham Young University's filmproduktionsafdeling optagelserne af filmen om Den første Åbenbaring. Stewart Petersen, som spillede profeten Joseph Smith, vandrede gennem dette høje græs, med tankerne fulde af beretningerne om den anden herlige, klare morgen, tidligt om foråret 1820' (Joseph Smith 2:14) da Joseph Smith ydmygt bad om svar på spørgsmålet: „Hvilken af alle kirkerne skal jeg slutte mig til?“

Den første åbenbaring er en historisk

En smuk og yndig Morgen

af Jeane W. Chipman

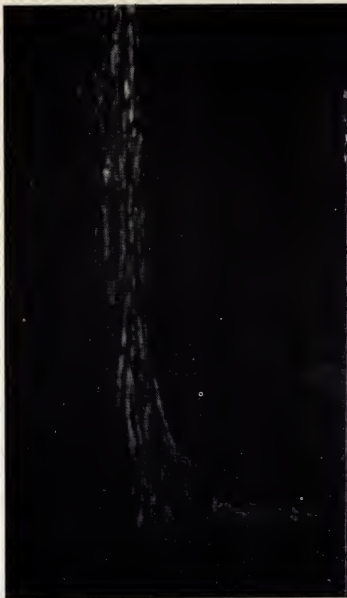

1. Efter århundreders mørke og frafald fra Kristi lære, besluttede Gud endnu engang at vise sig for menneskeheden. Åbenbaringen kom som svar på en ydmyg bøn, bedt af den 14-årige dreng, Joseph Smith, i året 1820 i nærheden af byen Palmyra i staten New York.

2. (I mit femtende år) var der på det sted, vi havde slået os ned, en usædvanlig religiøs vækkelse, der snart blev almindelig blandt alle sekterne på den egn.' (Joseph Smith 2:5)

3. I denne alvorlige tid stemtes mit sind til alvorlige betragtninger og fyldtes med stor uro.' (Joseph Smith 2:8) 'Da jeg ikke mente, at alle kunne have ret, og at Gud ikke kunne være ophav til så megen forvirring, bestemte jeg mig til at undersøge emnet fuldstændigt.' (Wentworth-brevet, 3. stykke)

4. En dag læste jeg følgende i Jakobs brev, 1. kap. 5. vers: 'Men hvis nogen af jer står tilbage i visdom, da skal han bede om at få den fra Gud.' (Joseph Smith 2:11)

6. 'Jeg overvejede det atter og atter, da jeg bestemte vidste, at dersom noget menneske trængte til visdom fra Gud, var det mig.' (Joseph Smith 2:12)

5. 'Aldrig har et skriftested gjort stærkere indtryk på noget menneskes hjerte, end dette dengang gjorde på mig. Det syntes med stor kraft at trænge ind i hvert af mit hertes jolelser.' (Joseph Smith 2:12)

7. 'Derfor begav jeg mig i overensstemmelse med denne beslutning om at bede til Gud, ud i skoven for at gøre forsøget. Det var en herlig, klar morgen, tidligt om foråret 1820.' (Joseph Smith 2:14)

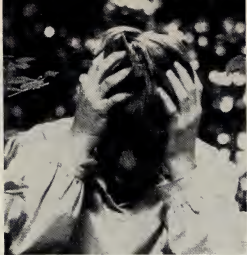

8. *„Efter at jeg var kommet til det sted, som jeg forud havde udset dertil, og havde set mig omkring og konstateret, at jeg var helt alene, knælede jeg ned og begyndte at opsende mit hjertes ønsker til Gud.“ (Joseph Smith 2:15)*

9. *„Næppe havde jeg gjort dette, førend jeg blev grebet af en magt, der ganske overvældede mig og havde en så forbavsende magt over mig, at den bandt min tunge, så jeg ikke kunne tale.“ (Joseph Smith 2:15)*

10. *„Tæt mørke omgav mig, og det forekom mig en kort tid, som om jeg var domt til pludselig undergang.“*

11. *„... i selve det øjeblik, da jeg var lige ved at synke i fortvivelse og hengive mig til tilintetgørelse... så jeg en lyssojle lige over mit hoved, stærkere end solens glans, og den dalede gradvis ned, indtil den hvilede på mig.“ (Joseph Smith 2:15-16)*

12. „Ikke så snart havde den vist sig, forend jeg folte mig befriet fra den fjende, som holdt mig bunden.“ (Joseph Smith 2:17)

13. „Da lyset hvilede på mig, så jeg 2 personer, hvis glans og herlighed trodser enhver beskrivelse, stående over mig i luften.“ (Joseph Smith 2:17)

14. „Den ene af dem talte til mig, kaldte mig ved navn og sagde, idet han pegede på den anden: Denne er min elskede Son, hor ham!“ (Joseph Smith 2:17)

15. I hendens skygge gav Gud sit budskab. Det blev modtaget af en ung mand - en drengprofet - i bakkerne i det nordligste af staten New York.

„Hvilken af alle kirkerne skal jeg slutte mig til?“ spurgte Joseph ydmygt. Og han fik sit svar: „Slut dig ikke til nogen af dem.“ Joseph sagde, at „Jeg fik udtrykkelig bejaling til ikke at søge nogen af dem“, idet jeg samtidig fik løfte om, at evangeliets fylde på et senere tidspunkt ville blive bekendtgjort for mig.“ (Wentworth-brevet, 3. afsnit.)

16. Endnu engang var himlene åbne, og en mand talte med Guddommen ansigt til ansigt, sådan som Adam, Abraham, Moses, Paulus og andre havde gjort det. Faderen og Sønnen besøgte drengprofeten, der knælede i naturen en forårsdag for 150 år siden. Og gennem sin profet Joseph Smith blev evangeliet og den sande Jesu Kristi kirke på grund af Den første Åbenbaring gengivet og genoprettet i deres fylde på jorden.

film, bestilt af kirken til brug for undervisning og missionering. Manuskriptet følger Joseph Smiths egen beretning om det forår i 1820 i Palmyra i staten New York, da han, efter at have læst og spekuleret over skriftstedet i Jakob 1:5, besluttede at spørge Gud om, hvilken kirke, der var sand.

Denne første morgens enestående skønhed fulgtes af en uge, hvor man var travlt optaget af at filme. Torsdag satte dårligt vejr på ny ind - flere skyer og mere regn. Ved dagens slutning var der endnu én betydningsfuld scene, der skulle filmes - og den scene krævede fuldt solskin. Det var den scene, hvor Joseph løber hjemad en lys solskinsdag.

Fredag morgen blev der opsat et stativ på 6 meter til kameraet midt på marken, der ligger mellem lunden og Josephs hjem. Der blev bedt endnu en særlig bøn, hvorpå man ventede. Efter hvad der forekom som timer skiltes skyerne. Kameraerne snurrede. Umiddelbart før scenen sluttede, trak skyerne sig på ny sammen, og det blev igen mørkt. 'Det var alt, hvad der kunne blive,' sagde producer David Jacobs, der stod for optagelserne, 'men det var også alt, hvad vi behøvede - - det er den første scene i filmen.'

Med teksten fra Joseph Smiths egen beretning handler Den første Åbenbaring om, hvordan Joseph gik ud i lunden og knælede for at anråbe Herren. Pludselig følte han et bogstaveligt mørke - 'en magt, der ganske overvældede mig - et virkeligt væsens magt fra den usynlige verden.' (Joseph Smith 2:15-16). Hvordan man skulle beskrive fornemmelsen af en sådan ond magt, var vanskelig at se, og endnu sværere at overføre til filmstrimmelen. Ombord i flyet til New York, en uge før, havde David Jacobs studeret noget kildemateriale om en nylig fundet beretning om åbenbaringen, skrevet af Joseph Smith selv.

Et par sætninger sprang ham i øjnene, da han læste: 'Joseph Smith sagde: 'Jeg hørte en støj bag mig, som om nogen kom hen mod mig. Jeg forsøgte igen at bede men kunne ikke; støjen af nogen, der gik, syntes at komme nærmere. Jeg sprang op og så mig omkring, men der var ingenting, intet menneske eller noget andet, der kunne have lydt som om nogen kom gående.' (Citeret i Dean Jesse, 'Early Accounts of the First Vision', BYU Studies, Spring 1969, p. 284). 'Jeg vidste øjeblikkelig', siger Dave, 'at dette var, hvad jeg manglede i mørkescenen. Det var dramatisk. Det virkede sandfærdigt.'

Men den vanskeligste scene var skildringen af Faderen og Sønnen. Det var af afgørende betydning, om man skulle vise det guddommelige syn på grund af dets hellige natur. Så var der én af generalautoriteterne, der sagde til Jesse Stray (leder af filmproduktionsafdelingen), at han syntes, at ét af de vigtigste budskaber i Den første Åbenbaring var den kendsgerning, at Faderen og Sønnen var adskilte og forskellige personer - modsat den almindelige opfattelse af Tre-i-én-Guddommen. Beslutningen blev taget: Faderen og Sønnen vises i filmen.

At lave en film som Den første Åbenbaring er anderledes end al anden filmproduktion. Alle medvirkende - lydfolk, kamerafolk, skuespillere, instruktør, kostume- og make-up-personale - alle er de oprigtigt interesserede i succes'en af enestående og uselviske årsager. De kender muligheden for missionering, og de ved hvordan filmen vil kunne styrke, folks vidnesbyrd, hvis arbejdet udføres tilstrækkelig godt. Broder Jacobs sagde: 'De lo ad mig i fagkrede, da jeg sagde det, men jeg tror, at hvis et menneske bevæges åndeligt af denne film, så er det, fordi Herren har velsignet vore anstrengelser.'

BRIGHAM YOUNG

Tilpasset efter en serie artikler af Eugene England

Da Brigham Young døde for 101 år siden, den 29. august 1877, var han leder af et imperium med 350 byer og landsbyer, der 'blomstrede i ørkenen', og han var profet - Guds bogstavelige talerør - for mere en 100.000 mennesker. Han havde ledet kirken gennem de mørke dage efter profeten Joseph Smiths og hans bror Hyrums martyrdød. Brigham havde ledet udvandringen af tusinder af hellige over en afstand på 2.250 km. for at opbygge en civilisation i ødemarken. Han var en storslået taler og missionær. Han opnåede til udvikling af kunst, grundlagde universiteter og akademier og virkede som territorialguvernør.

Disse forskellige funktioner der udførtes af den anden profet i denne uddeling, er almindeligt kendt blandt sidste dages hellige. Mindre ved vi måske om omstændighederne ved Brigham's ungdom og hans omvendelse til mormonismen. Da Brigham Young første gang stod over for mormonismen, havde han kun gået i skole i 11 og en halv dag. I stedet gav hans mor ham og sine andre børn den smule skoleundervisning, hun kunne klare derhjemme. Hun lærte ham at læse, og hans far underviste ham ud fra Bibelen.

Brighams forældre var hengivne og renhjertede metodister. Brigham reagerede på deres strenge fromhed ved hverken at antage eller helt afvise den. I stedet udviklede han en bemærkelsesværdig uafhængighed, der førte til omhyggelig og langvarig overvejelse, før han bestemte sig for sine egne religiøse

forpligtelser. Senere kunne han reflektere over sine tidlige erfaringer med modens indsigt:

'Da jeg var ung, blev jeg ført i meget strenge tøjler og fik ikke lov til at gå mere end en halv time om søndagen for at motionere . . . Jeg fik aldrig lejlighed til at danse som ung, og hørte aldrig en violins forførende toner, før jeg var 11 år gammel; og da følte jeg, at jeg var lige på vej til helvede, hvis jeg hengav mig til at lytte dertil. Jeg vil ikke udsætte mine små børn for en sådan unaturlig opdragelse, men de skal få lov at gå til dans, studere musik, læse romaner og gøre alt, hvad der har mulighed for at udvide deres synsfelt, opildne deres ånd, udvikle deres tanker og få dem til at føle sig frie og ubesværede i sjæl og legeme.' (Brigham Young i *Journal of Discourses* 2:49, herefter benævnt JD)

I sin ungdom lærte Brigham Young at være økonomisk og at arbejde hårdt.

Familien Wait's hjem i Aurelius, New York, som Brigham var med til at bygge i begyndelsen af 1820-erne.

Han fik uddannelse som stølemager og malersvend. Da han var 18 år gammel, var han udlært og udviklet nok til at starte sin egen virksomhed. Han oprettede et lille værksted for træarbejder og skabte sig et omdømme som en dygtig håndværker, der endnu er berømt i den vestlige del af staten New York, for skønheden ved sine trappedekorationer, dør-portalvinduer, dørrammer, rækværker, loftsvinduer og kaminhylder. Han sagde: 'Jeg har hele mit liv troet, at det, der var værd at gøre, var værd at gøre godt, og jeg har betragtet det, som værende lige så meget en del af min religion at udføre ærligt, solidt arbejde for dem, som engagerer mig, som at overvære gudstjenesten om sabbaten.' Brigham's søgen efter sandheden var en lang omgang. Han tilsluttede sig, ligesom Joseph Smith, ikke sine forældres religion. Han gik til forskellige kirker og besluttede sig til at være en moralsk, hårdtarbejdende kærlig mand og far. Det synes imidlertid klart, at Brigham ikke stillede sig tilfreds med bare at leve en moralsk, hårdtarbejdende tilværelse. Han må have længtes efter åndelig og følelsesmæssig tilfredsstillelse og efter svar på nogle nagende spørgsmål om meningen med livet. Hvor som helst han slog sig ned, sluttede han sig til de uafhængige sandhedssøgere, sådan som det var tilfældet med mange af de tidlige tilhængere af den genoprettede kirke. Brigham's bror Phineas var leder af en sådan gruppe, og han fik et af de første eksemplarer af Mormons Bog foræret af profetens bror, Samuel Smith. Da Phineas følte sig ansvarlig over for sit lille religiøse samfund for at afsløre sådanne ting, hvis formål var 'at føre folk på afveje', læste han den omhyggeligt. Men han kunne ikke finde de fejl, som han ventede at finde, og da han mødtes med gruppen den følgende sabbat, hvor Brigham Young sandsynligvis har været til

stede, havde han ikke talt i 10 minutter til forsvar for bogen, før Guds ånd faldt over mig på en vidunderlig måde, og jeg talte derefter længe om betydningen af et sådant værk, idet jeg citerede fra Bibelen som støtte for min holdning og sluttede af med at fortælle folk, at jeg troede på bogen.'

Phineas lånte sin Mormons Bog til sin far, som mente, at den var 'det mest storslåede værk, han nogen sinde havde set', derefter til sin søster Fanny, som erklærede, at den var 'en åbenbaring'. Fanny gav den videre til Brigham Young, som var mere reserveret.

'Jeg undersøgte spørgsmålet meget grundigt i 2 år, før jeg gjorde op med mig selv, at jeg ville anerkende den bog . . . Jeg ønskede tilstrækkelig tid til at blive helt overbevist.' (JD, 3:19, 8. aug. 1852) Ved en anden lejlighed forklarede Brigham Young denne toven:

'Ved den første mulighed læste jeg Mormons Bog og søgte derefter forbindelse med de mennesker, som påstod at tro på den . . . Jeg holdt øjnene åbne for at konstatere, om de gav indtryk af at være fornuftige, og gjorde de det, fik jeg dem til at præsentere den i forhold til skrifterne . . . da jeg fuldstændigt havde overvejet det hele, accepterede jeg den fuldtud, men heller ikke før.' (JD, 8:38, 5. april 1860)

Efter omkring halvandet årstid skred han endelig til handling. Han fik besøg af en gruppe mormonmissionærer fra Columbia (i Pennsylvania) og én af dem satte sig hos ham og bar sit vidnesbyrd for ham:

'Da jeg oplevede, at en mand uden særlig veltalenhed eller talent for offentlig fremtræden blot kunne sige: 'Jeg ved gennem Helligåndens kraft, at Mormons Bog er sand, at Joseph Smith er en Herrens profet', oplyste Helligånden, der udstømmede fra den pågældende, min forståelse, og lys, herlighed og

udødelighed viste sig. Jeg var fortryllet af dem, medrevet af dem, og jeg vidste med mig selv, at den mands vidnesbyrd var sandt . . . Min egen bedømmelse, naturlige begavelse og uddannelse bøjede sig for dette enkle, men magtfulde vidnesbyrd . . . Det fyldte hele min krop med lys, og min sjæl med glæde.' (JD. 1:90, 13. juni 1952)

Brigham blev døbt i byen Mendon i april 1832, i sin egen lille mølleå bagved sit trævareværksted, af den samme missionær, som så stærkt havde påvirket ham med sit vidnesbyrd.

Brigham Young om uddannelse

„Uddannelse er noget godt, og velsignet er den mand, som har en uddannelse og kan benytte den til udsprelse af evangeliet uden at blive opblæst af stolthed.” (JD. 11:214)

Vort folk har antaget filosofien om evigt liv, og i betragtning heraf burde vi holde op med at være børn og blive filosoffer, der forstår vor egen eksistens, dens formål og grundmønster, for så ville vor tid ikke være en nitte på grund af uvidenhed, men hver eneste dag ville bringe sit nyttige og fortjenstfulde arbejde med sig. Gud har anbragt os her, givet os de evner, vi ejer, og givet os de midler, hvormed vi kan virke for at producere social, national og evig lykke.” (JD. 9:190)

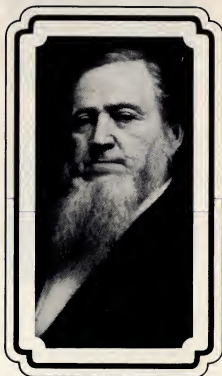
„Enhver kunst og videnskab, kendt og studeret af menneskenes børn, omfattes af evangeliet. Hvor er den kundskab kommet fra, som har gjort mennesket i stand til at fuldføre så store fremskridt inden for videnskab og teknik i de sidste få år? Vi ved, at den kundskab er fra Gud, men hvorfor vil menneskene ikke anerkende ham? Fordi de er forblindede af deres egne interesser, ser og forstår de ikke tingene, som de er. Hvem lærte menneskene at bruge elektricitet? Op-

Brigham Young.

fandt menneskene det helt alene? Nej, de fik den kundskab fra et ophøjet væsen. Fra ham kom også enhver kunstart og videnskab, selv om æren gives til både den ene og den anden. Men hvor fik de kundskaben fra; fik de den helt af sig selv? Nej, de må erkende, at hvis de ikke kan få et enkelt græsstrå til at gro, eller ét eneste hår, hvadenten det er hvidt eller sort, uden kunstig hjælp, så er de afhængige af et ophøjet væsen, nøjagtigt ligesom den fattige og den uvidende. Hvorfra har vi kundskaben om at konstruere arbejdsbesparende maskiner, for hvilket denne tidsalder er bemærkelsesværdig? Fra Himlen. Hvorfra har vi modtaget vor viden om astronomi, eller enden til at fremstille briller, hvormed man kan gennemskue rummets uendelighed? Vi modtog det fra det samme væsen, hvorfra Moses og dem, der kom før ham, fik deres viden; det samme væsen, som fortalte Noa, at verden ville

*Rock skole nær Auburn, New York,
hvor Brigham må have prædikeret i
1833.*

*Præsident
Brigham Young.*

blive oversvømmet og dens indbyggere tilintetgjort. Fra ham er også evnen til at kunne modtage fra hinanden blevet givet og at kunne søge ind i hemmelighederne om denne jord og ethvert princip, der har forbindelse dermed.' (JD. 12:257)

„Den religion, som de sidste dages hellige tror på, vil, hvis den blot forstås en smule, få dem til at søge ihærdigt efter kundskab. Der eksisterer ikke noget andet folk, der er mere ivrigt efter at se, høre, lære og forstå sandheden.' (JD. 8:6)

„Uden hensyn til, hvordan jeres forhold er, hvad enten I er i fremgang eller i tilbagegang, så kan I lære af ethvert menneske, hver eneste handling og enhver omstændighed omkring jer.' (JD. 4:287)

Vore børns uddannelse fortjener vores opmærksomhed og ældsternes instruktioner fra denne talerstol. Det er et

emne, der omhyggeligt bør indprentes forældre og den opvoksende generation.' (JD 13: 262)

„Sørg for at jeres børn bliver ordentligt uddannede i grundlaget for deres eget sprog og lad dem gå videre til uddannelsens højere grader; lad dem blive mere oplyst om enhver fase af sand og nyttig viden end deres fædre blev det. Når de har lært deres eget sprog godt at kende, så lad dem studere andre sprog og gøre sig godt bekendt med andre nationers, folkeslags og tungemåls manerer, vaner, love, styrelse og litteratur. Lad dem også lære al sandhed at kende, der har at gøre med kunst og videnskab, og hvordan man anvender den til at dække timelige behov. Lad dem studere tingene, som de er på jorden, som de er i jorden, og som de er i Himmelen.' (JD. 8:9)

„Jeg ønsker, at dette folk i særdeleshed ville rette opmærksomheden mod deres børns uddannelse. Hvis vi ikke kan gøre

Øverst: Bredden af Lake Erie ved Astabula i Ohio, hvor Brigham og Joseph Young tilbragte en eftermiddag på missionsrejse.

Nederst: Vindue bag den tredobbelte talerstol i Kirtland templet. Muligvis tegnet af og sandsynligvis bygget af Brigham Young.

mere, burde vi i hvert fald give dem faciliteter til almindelig uddannelse, så vore sønner, når de bliver sendt ud i verden som frelsens præster og som repræsentanter for Guds rige i bjergene, kan blande sig med det bedste selskab og intelligent og fornuftigt præsentere sandhedens principper for menneskene, for al sandhed kommer fra Himlen og er indbefattet i den religion, vi har antaget. Ethvert resultat, der er opnået, enhver ordentlig bevågenhed, ethvert nyttigt resultat i matematik, musik og i al videnskab og kunst skal blive de hellige til del, og de bør så hurtigt som muligt gøre brug af den kundskabsrigdom, som videnskaben tilbyder enhver flittig og udholdende student.' (JD. 10:224)
'Vores uddannelse burde være sådan, at den kan udvikle vore tanker og gøre os

Til venstre: Den drejebank, som Brigham lavede til sin snedkerværkstedsmølle i Mendon. Der blev drevet ved vindkraft.

Til højre: Klassisk stol med trenumeryg, som Brigham lavede, da han var i Mendon, New York omkring 1829. Den findes nu i det hus, han byggede til sin far, John Young.

mere nyttige; sætte os bedre i stand til at tjene menneskeheden; gøre det muligt for os at standse vores rå livsvaner, talemåder og tankegang.' (JD. 14:83)
'Jeg er glad for at se vore børn optaget af studiet og indøvelsen af musik. Lad dem blive uddannet i enhver nyttig gren af kundskab, for vi må som et fremtidens folk overgå jordens nationer i religion, videnskab og filosofi . . .
Lad børnene i vore skoler blive undervist i alt, hvad der er nødvendigt med hensyn til lærdomme og principper, og dernæst, hvordan man bør leve; og lad mødre lære deres døtre om sig selv, og hvordan de bør udføre deres opgaver, så de kan blive gode hustruer og gode mødre. Søstrene må lære at økonomisere deres kræfter i hjemmet.' (JD. 122:123)

*Mulleæen og stedet hvor det
snedkerværksted, som Brigham
byggede i 1829-30, lå. Han blev døbt
på dette sted den 15. april 1832.*

*Øverst: Kro ved Aurelius i New
York, hvor Brigham lærte at danse,
da han var ung.*

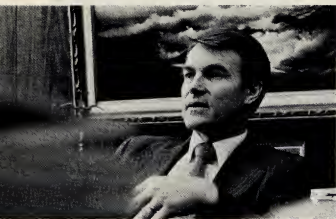
*I midten: Stedet, hvor traditionen
siger, at han første gang traf sin
kone, Miriam.*

*J. Nederst: Noget af huset i
Mendon, New York, som Brigham
byggede til sin far, John Young, i
1829.*

*Hus i Haydenville, hvor Brigham
boede kort efter sit bryllup.*

Verdensomspændende vækst for Kirkens uddannelsesprogram

Samtale med Joe J. Christensen,
der er tilknyttet religiøs uddannelse.

Stjernen: Hvorfor har kirken et seminarog institut-program?

Br. Christensen: Formålet med seminarer og institutter er kort sagt at hjælpe hjemmet med at kultivere og styrke kirkens ungdoms guddommelighed.

Stjernen: Seminarog institut-programmet er vokset meget hurtigt i de første få år, det har været gennemført i de ikke-engelsktalende lande. Kan du fortælle os lidt om størrelsen af den vækst?

Br. Christensen: Beslutningen om at bringe seminar- og institutprogrammet til de ikke-engelsktalende lande var virkelig inspireret. I november 1970 besluttede kirkens uddannelsesbestyrelse, at seminarer og institutter skulle høre til kirken overalt i verden, så hurtigt det var praktisk muligt. Efter at have overvejet kirkens fordeling af medlemmer og

dens seminar- og institut-program, bestemte vi os for at rykke ind i de spansk-, tysk- og portugisisk-talende områder. Den udfordring dette indebar, var kolossal: at oversætte kursusmaterialerne, at finde to-sprogede personer til at undervise i de forskellige lande, og at få materialet ind og ud af de pågældende områder.

Det første år var en virkelig overraskelse for os. I Guatemala havde vi for eksempel regnet med at få indskrevet 200 elever det første år, og så måtte vi endda betragte det som et særdeles godt resultat. Men i løbet af 3 måneder, fra marts til juli 1971, havde vi mere end 750 elever i Guatemala. I Sao Paulo i Brasilien blev der i løbet af det første år indskrevet mere end 900 elever til programmet. Og Argentina og Uruguay har i alt mere end 700 elever.

Programmet er nu gennemført i 51 (og snart 55) lande, der omfatter 17 forskellige sprog. I år har vi mere end 295.000 elever over hele verden, der er indskrevet i seminar- og institut-programmet.

Stjernen: Hvilke slags programmer er til rådighed i seminarer og institutter?

Br. Christensen: Hvor det geografisk er muligt, bringer morgen-seminarprogrammet unge mennesker fra et ward, en gren eller en stav eller distrikt sammen en time før deres almindelige skolegang.

Et andet grundlæggende seminar-program er hjemmestudiet. Det er beregnet for områder i kirken, hvor der kun er få medlemmer. En af de største værdier

ved dette program, er at der stilles almindelig religionsundervisning til rådighed, selv om der kun er et enkelt menneske i grenen. Elever i dette program læser først og fremmest i deres eget hjem. Derudover kommer de om søndagen eller en anden dag i ugen sammen til klassearbejde.

En lærer kaldes i hver gren eller ward, hvor hjemmestudie-programmet fungerer, og han eller hun mødes med gruppen og gennemgår det, som eleverne har udført. Læreren præsenterer en motiverende og inspirerende lektie ud over at gennemgå det materiale, arbejdsbøger eller hvad andet, eleven har arbejdet på. Eleven vender hjem med nye opgaver og nyt materiale at arbejde på i den kommende uge.

Sædvanligvis afholder hjemmestudie-eleverne hvad de kalder en superlørdag en gang om måneden. Ved denne lejlighed samles elever og lærere fra et område, der for den enkelte kan omfatte op til en afstand af halvandet hundrede kilometer, for at få instruktioner af professionelle lærere. Og mens eleverne har aktiviteter under ledelse af Unge Mænds og Unge Pigers programmer, gennemgår en professionel lærer næste måneds aktiviteter for lærerne.

Stjernen: Hvilken slags kurser står til rådighed?

Br. Christensen: Kurser om Det gamle Testamente, Det nye Testamente, Mormons Bog, kirkens historie og lærdomme fås på grundtrinet. For institutter er der desuden kurser som Lære og Pagter, de levende profeter og deres forkyndelse, forlovelsestid og ægteskab, samt missionærforberedelse.

Stjernen: Er eleverne forskellige på de forskellige alderstrin, eller er det kun metoderne, der er anderledes?

Br. Christensen: Det, der først og fremmest lægges vægt på i begge kursustrin, er skrifterne og deres historiske sam-

menhæng. De voksne får mere dybtgående baggrundsmateriale og mere dybtgående undersøgelser af skrifterne, mens der lægges vægt på motiverende ideer for at vedligeholde elevinteressen i grundtrinet.

Stjernen: Hvori adskiller seminar- og institut-pensummet sig fra det, der læres i søndagsskolen?

Br. Christensen: Den væsentligste forskel ligger i omfang og udformning. I kirkens hjælpeorganisationer er det materiale, som vi udarbejder, generelle lærerdispositioner. Læreren giver det, som han synes, der er behov for at belære sine elever om. I seminarprogrammet involverer det materiale, eleverne modtager i løbet af ugen, dem i et dagligt, personligt studium. Og derved bliver omfanget af det nødvendige materiale langt større i seminar- og institut-programmerne.

Stjernen: Hvilke former for udfordringer giver det jer?

Br. Christensen: Selvfølgelig er det altid en udfordring at skulle bevare kvaliteten og gøre det effektivt og økonomisk, samtidig med at kvantiteten øges.

En anden større udfordring er at bidrage til, at forældrene forstår programmet. Vi opmuntrer forældrene til at besøge klasserne og, eller at tale med deres børn og unge og finde ud af, hvad det drejer sig om. Sædvanligvis er forældre, når først de har fået denne forståelse, meget begejstrede for programmet, og så fortsætter de med en koncentreret indsats for, at deres andre børn også får lejlighed til at være med i den slags studier.

Stjernen: Er der kurser, som kan fås på voksent grundlag, hvori forældre kan deltage?

Br. Christensen: Institut-programmerne er beregnet for voksendeltagelse. Mange forældre køber en vejledning for selvinstruktion (den fås på Distributions Centret). Der findes sådanne vejledninger

for alle kurser vi har - Mormons Bog, Det nye Testamente, osv. Enhver voksen, som ønsker det, kan få formel, hverdagsundervisning i religion på voksent grundlag.

Vi har religionsinstitutter ved siden af hvert college eller universitet, hvor vi har tilstrækkeligt mange SDH-elever indskrevet. Men vi har tusinder af voksne, som ikke går i skole, eller hvis pensum, selv om de går i skole, ikke tillader dem at frekventere de regulære institut-klasser. Hvis præstedømmelederne er interesseret og villige til at støtte et individuelt studium-program, kan der på præstedømmelederens forlangende eller valg stilles et sådant program til rådighed for det pågældende område. Vort mål er at give enhver mulighed for at studere evangeliet på sit eget plan.

Stjernen: Hvilke andre goder er til rådighed for forældre?

Br. Christensen: I alle de år, hvor institutprogrammet har fungeret, har vi først og fremmest interesseret os for elevgruppen. Nu har vi udvidet vore programmet til et bredere, voksent forum. Der er hos os alle et behov for at studere evangeliet og styrke vore vidnesbyrd.

I områder, hvor vi har en overvægt af førstegenerations-medlemmer, som ikke har en bred baggrund om kirken, kan vi se den største individuelle udvikling. For ikke så længe siden talte jeg med en far, som 3 år tidligere var blevet omvendt. Han sagde: 'Kort efter min dåb blev jeg kaldet som medlem af søndagsskolepræsidentskabet i min gren. Jeg havde faktisk ikke mulighed for at studere evangeliet i søndagsskoleklasserne. Nu lærer mine unge børn mere om evangeliet i seminarprogrammet, en hel masse mere, end jeg ved.' Denne far ønskede hjælp til at lære mere om evangeliet, og at lære det hurtigt. Han havde brug for at følge trop

med børnene derhjemme. Seminar- og institutprogrammet gav ham denne nødvendige hjælp. Og denne hjælp er især af betydning for førstegenerationsmedlemmer, men der er også en virkelig længsel blandt medlemmerne i de forlængst etablerede stave efter at vide mere om evangeliet.

Stjernen: Hvordan kan præstedømmelederne motivere unge mennesker til at indskrive sig i og støtte programmet?

Br. Christensen: Det vigtigste er, at kirkens uddannelsessystem og de kirkelige ledere arbejder sammen til gavn for de unge menneskers religiøse uddannelse. Enhver leder bør bruge sine egne evner til at hjælpe den enkelte elev.

På wardsstadiet assisteres biskoppen af sin assistent. Det samme er tilfældet på stavsbasis. Assistenten bidrager til at sikre, at uddannelsesspørgsmål kommer på dagsordenen for biskopråd, præsidentskab og højråds møder, så hvad som helst, der behøver at diskuteres og trænger til kirkelig ledelse eller styrke, bliver behandlet.

Vi er nødt til at sikre os, at præstedømmelederne forstår den interesse, de behøver at nære for at fremme tanken om den religiøse hverdagsundervisning. Præsident Kimball har ved sin 'gør noget mere'-kampagne gjort indtryk på mange mennesker - præstedømmeledere, elever og forældre - med hensyn til deres ansvar for at studere evangeliet, og han opfatter seminarprogrammet som et effektivt middel til at få unge mennesker instrueret i evangeliet og deres vidnesbyrd styrket. Når det sker, vil de unge mænd ønske at rejse på mission.

Stjernen: Hvad koster programmet for den enkelte elev?

Br. Christensen: Undervisningen er gratis. Der opkræves et mindre elevaktivitetsbeløb, og eleven kan anmodes

om at købe nogle af de materialer, han personlig benytter, som f.eks. bøger og studievejledninger. I virkeligheden betaler eleven kun for aktivitetsseller studie-materialer.

Det er vort ønske, at ikke en eneste skal afholde sig fra at studere evangeliet på grund af de økonomiske omkostninger. Vi ønsker, at enhver, uden hensyn til deres økonomiske forhold, skal have mulighed for at studere evangeliet. Når først de hellige har evangeliets ånd, vil de finde udveje for at forsyne deres børn med yderligere goder.

Stjernen: Hvordan kan et barn i en familie med små indtægter deltage? Gør I individuelle undtagelser?

Br. Christensen: Det er vort håb, at enhver biskop og grenspræsident vil sørge for, at mulige elever får al den hjælp, som de har behov for.

Vi har også et elev-til-elev hjælpeprogram, som vi kalder Project Share, og mange elever har indsamlet i tusindvis af dollars, som de stiller til rådighed for elever, der på anden måde er økonomisk ude af stand til at deltage.

Stjernen: Kan du nævne nogle langtidsfordele ved seminar- og institutprogrammet?

Br. Christensen: Jeg har set udviklingen hos den enkelte, i ward, i stave og missioner, når elever har fulgt seminar- og institutprogrammet. Da præsident Augusto Lim fra Manilastaven på Philippinerne blev opretholdt som præsident, sagde han, at han var bange for sin stavs vedvarende eksistens på grund af mangel på erfarne ledere. Da jeg senere talte med ham, sagde han: 'Nu opdager jeg, at vi har så mange, der har været gennem seminar- og institutprogrammet, som virkelig kender og kan undervise i evangeliet. Seminar- og institutprogrammet har skabt ledere her i vores område.'

Jeg var også for nogen tid siden i Peru på

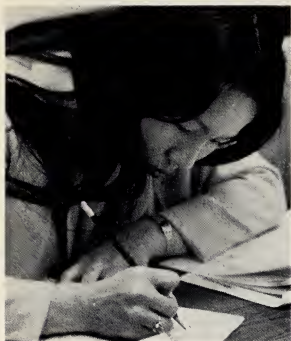
missionspræsidentens kontor, og han sagde: 'Vi har ikke kunnet få missionærer fra Nordamerika i de sidste 5 måneder. For et år siden havde vi kun 2-3 her fra Peru, der udførte fuldtidsmissioner; nu har vi 45 og vi venter at have mindst 100, før dette år er gået.'

Mange flere unge mennesker virker som missionærer blandt deres egne landsmænd nu. Ja, i Brasilien er mere end halvdelen af alle missionærer brasiliанere. Som følge deraf er omvendelsesprocenten højere. Vi har gode beviser på, at seminar- og institutprogrammet har haft stor indvirkning på unge mennesker.

Vi gør ikke krav på al æren. Vi har en mængde kirkeprogrammer, der hjælper med at oplære missionærer. Og vi har en profet, der fremhæver missioneringsarbejdet. Men nogle interessante undersøgelser er foretaget, hvor missionærer fra forskellige dele af verden er blevet spurgt: 'Hvilken indflydelse har især fået dig til at ønske at komme på mission?' Og en meget stor del sagde, at det var seminarprogrammet. Hvis et ungt menneske studerer evangeliet, griber han dets ånd, og hører han så en profet antyde, at han burde virke i missionsmarken, vil han reagere derpå. Hvis han ikke har studeret evangeliet, hvis han ikke er indstillet på den slags forpligtelse, kunne profeten have talt i 120 år, sådan som Noa gjorde det, uden at få svar. Men når man har en profet og en lydhor forsamling, begynder der at ske ting og sager.

Jeg er virkelig begejstret for det, der er ved at ske. Da kirkens uddannelsesbestyrelse i november 1970 besluttede at udvide til de ikke-engelsktalende områder, var de mænd virkelig inspirerede. I dag høster vi udbyttet af den inspiration og arbejder flittigt hen imod at bringe goderne ved hverdagsstudiet af evangeliet ud til endnu tusinder.

Vågn Op til Livet

Det forandrede hele mit liv. Det fik mig i høj grad til at ønske, at blive missionær.'

'Under mine studier af kirkens historie, fik jeg vidnesbyrd om, at jeg måtte lade mig døbe.'

'Det hjalp mig på en meget positiv måde, beredte mig til at rejse på mission, styrkede mine kundskaber og mit vidnesbyrd om evangeliet, og det hjalp mig skam også og opmuntrede mig, når jeg trængte til det.'

Hvad er det, disse 3 chilenske missionærer taler om? Seminar- og institutprogrammet. Og deres følelser derom er på ingen måde enestående.

Tusinder af unge og yngre sidste dages hellige over hele jorden har kunnet glæde sig over lignende oplevelser og

erfaringer, siden kirkens uddannelsessystem begyndte at brede sig ud til deres områder af verden. På de foregående sider bringer vi et interview med bror Joe J. Christensen, der er tilknyttet religiøs uddannelse. I det interview fortæller bror Christensen noget om seminar- og institut-programmets historie, hvordan det fungerer, og hvad det tilbyder. Men programmets historie omfatter også den indvirkning, det har på deltagerne, deres familier, deres ward og grene, deres skolekammerater og mange andre. For nylig blev seminarog institutdeltagere, tidligere elever, deres forældre og præstedommeledere indbudt til at fortælle deres mening om programmet. Resultatet var en stor stak breve fra alle dele af verden. Og skønt svarene var skrevet på sprog så forskellige som tysk og kinesisk, var de meget enslydende, hvad ånden angår. Lad os blot fortælle jer om nogle få af dem.

Fra Brasilien: 'Når jeg tænker på alle de årsager, der fik mig til at acceptere min missionærkaldelse, og de faktorer, der gjorde denne oplevelse til en succes, kommer jeg i tanker om den store indflydelse, som seminarprogrammet har haft på min tilværelse.

Blandt alt det, som jeg har lært der, har måske intet andet haft større betydning for mig end det om familiens betydning.' Denne styrkende indflydelse blev også bemærket af en far i Peru i byen Lima, som skriver: 'Min sons tilværelse forandredes så meget, da han begyndte på seminaret, at det bragte forandringer i vort forhold til hinanden derhjemme. Jeg er så stolt af ham nu. Den ånd, han bringer med sig ind i hjemmet, har været af en sådan art, at jeg føler, seminarprogrammet har hjulpet til at forandre hele vort familieliv.'

Deltagelse i seminar- og institutprogrammet kan også påvirke en ung mands forhold til de øvrige medlemmer

i hans ward eller gren. Forud for sin mission skrev et ungt medlem i Tyskland til sin tidligere instruktør i seminaret: 'Jeg føler mig stærkt knyttet til grenen. Jeg glæder mig altid til møderne, hvor jeg kan mødes med vore brødre og søstre . . . Jeg føler mig godt tilpas og lykkelig, og seminaret har i høj grad bidraget til denne følelse.'

Det almindeligste tema i brevene fra seminar- og institutelever er den vækst i viden og vidnesbyrd, der er resultatet af aktiv deltagelse.

'Deltagelse i seminaret øgede min åndelighed og mit kendskab til Frelseren, der blev grundlaget for min tro. Nu er jeg lykkelig, har en overbevisning og et vidnesbyrd om det gengivne evangelium,' siger en elev fra Taiwan (Formosa).

'Fra studierne af Det gamle Testamente lærte jeg oprigtigt at elske og anvende skrifterne i dagliglivet,' fortæller en ung missionær i Brasilien. 'Ved at studere Mormons Bog fik jeg styrket mit vidnesbyrd, og et stort ønske om at bære det vidnesbyrd til dem, som endnu ikke kendte til kirken. Ved at lære om Frelserens liv i kurset om Det nye

Testamente opdagede jeg betydningen af et virkeligt forhold til min Frelser.' Også ikke-medlemmer kan have gavn af seminar og institut. For eksempel siger en ung mand fra Taiwan: 'Jeg var endnu undersøger, da jeg skrev mig ind til seminaret. Det øgede min tro og mit vidnesbyrd og gav mig mod til at blive døbt ind i kirken.'

Os så er der eksemplet med Barbara, en tysk pige, der lå på hospitalet med en livsfarlig sygdom. Hun tilbragte så meget af tiden, optaget af at studere sit institut-materiale, at en sygeplejerske blev interesseret i det hun læste. Da Barbara forklarede hende om det, bestilte sygeplejersken et sæt af materialet til sig selv. Barnara døde det næste forår, men sygeplejersken sluttede sig til kirken.

Men, som vi sagde, stakken af breve fra seminar- og institutelever og dem, hvis liv de har indvirket på, er meget stor, og mange flere eksempler kunne fremdrages. Men måske opsummeres de bedst i denne sætning, der kommer fra en missionær i Chile: 'Ved hjælp af seminarprogrammet vågnede jeg til livet.'

L. D. S. CHURCH
TRANSLATION SERVICES DEPT.
LIBRARY

AUG 2 2 1978

